

Załącznik
do uchwały Nr .....
z dnia .....

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Ciechocinek na lata 2017 – 2023

Ciechocinek, maj 2017 r.

Zamawiający:

Gmina Miejska Ciechocinek
ul. Kopernika 19
87-720 Ciechocinek
tel.:(54) 416 18 00

Wykonawca:

Dorfin Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k.
ul. Głowackiego 20
87-100 Toruń
T +48 56 657 55 91
F +48 56 475 45 47
www.GrantThornton.pl
Member of Grant Thornton International Ltd

Spis treści

Wstęp.....	5
Rozdział 1.....	7
Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	7
1.1. Powiązania z dokumentami krajowymi.....	9
1.2. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami regionalnymi.....	11
1.3. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami lokalnymi.....	13
Rozdział 2.....	14
Uproszczona diagnoza Gminy Ciechocinek.....	14
2.1. Położenie geograficzne i podział administracyjny.....	15
2.2. Sfera społeczna.....	15
2.3. Sfera gospodarcza.....	17
2.4. Sfera środowiskowa.....	17
2.5. Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna.....	18
2.6. Wnioski pod kątem występowania stanu kryzysowego.....	19
Rozdział 3.....	20
Obszar zdegradowany gminy.....	20
Rozdział 4.....	29
Obszar rewitalizacji gminy.....	29
Rozdział 5.....	32
Diagnoza obszaru rewitalizacji.....	32
5.1. Uzdrowiskowa funkcja jednostki.....	33
5.2. Sfera społeczna.....	33
5.3. Sfera gospodarcza.....	35
5.4. Zasoby kulturowe.....	35
5.5. Sfera środowiskowa.....	40
5.6. Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna.....	42
5.7. Przestrzeń zdegradowana.....	43
5.8. Wnioski pod kątem występowania stanu kryzysowego.....	44
Rozdział 6.....	45
Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	45
Rozdział 7.....	48
Cele rewitalizacji i kierunki działań.....	48
Rozdział 8.....	51
Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	51

Rozdział 9.....	59
Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/ przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji.....	59
9.1. Formuła projektów zintegrowanych.....	60
9.2. Komplementarność przestrzenna i problemowa.....	61
9.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna.....	61
9.4. Komplementarność źródeł finansowania.....	61
9.5. Komplementarność międzyokresowa.....	61
Rozdział 10.....	64
Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji.....	64
10.1. Interesariusze rewitalizacja.....	65
10.2. Formy partycypacji społecznej.....	65
10.3. Konsultacje społeczne w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	66
10.4. Konsultacje społeczne projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	67
10.5. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitorowania.....	68
Rozdział 11.....	69
Rozdział 12.....	73
12.1. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji i ich zadania.....	74
12.2. Sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w programie rewitalizacji.....	75
12.3. System informacji i promocji.....	76
12.4. Ramowy harmonogram realizacji programu.....	78
Rozdział 13.....	79
13.1. System monitoringu i oceny skuteczności działań.....	80
13.2. System wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.....	81
Rozdział 14.....	82
14.1. Opinia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska.....	83
14.2. Opinia Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.....	83

Wstęp

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Ciechocinek na lata 2017-2023 powstał w wyniku kontynuacji procesu rewitalizacji podjętego w mieście w latach 2009-2015. Nowa perspektywa finansowa UE 2014-2020 oraz sformułowane nowe podejście do rewitalizacji prezentowane w „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” z dnia 2 sierpnia 2016 roku Ministerstwa Rozwoju oraz ustawie z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz.U. 2015 r., poz. 1777), wpłynęło w mieście Ciechocinek na podjęcie decyzji o konieczności modyfikacji realizowanego dotychczas procesu rewitalizacji. Niniejszy program rewitalizacji to wieloletni program działań w sferze społecznej, ekonomicznej, przestrzennej, infrastrukturalnej, środowiskowej i kulturowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych miasta Ciechocinek ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji. Program został zainicjowany, opracowany i uchwalony przez Radę Miejską Ciechocinek na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1045).

Ponieważ Gmina Miejska Ciechocinek zamierza realizować program z udziałem środków finansowych pochodzących z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, program został opracowany w zgodności i uwzględnia niezbędne wymogi, określone w opracowaniu „Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”, stanowiącym załącznik do „Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”.

Samorząd Miasta Ciechocinek, po przeprowadzeniu diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, zidentyfikował problemy społeczne, które spełniają formalne kryteria objęcia interwencją w ramach programu rewitalizacji, a następnie zaplanował założenia ich rozwiązania. Niniejsze opracowanie stanowi program rewitalizacji dla miasta Ciechocinek – to znaczy: zawiera identyfikację problemów społecznych, które zamierza się rozwiązać w procesie rewitalizacji, identyfikację miejsc występowania tych problemów, określa zakres interwencji oraz zakładane wskaźniki i źródła finansowania tej interwencji, a także określa szczegóły procesu realizacji tej interwencji i pomiaru jej efektów.

Lokalny Program Rewitalizacji charakteryzuje się następującymi cechami:

- **Kompleksowością** – gdyż ujmuje działania w sposób kompleksowy, tj. planuje realizację przedsięwzięć współfinansowanych z różnych środków (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności oraz innych środków publicznych i prywatnych), tym samym nie pomija aspektu społecznego oraz gospodarczego przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego. Program składa się z różnorodnych działań, które zapewniają, że zostanie osiągnięta kompleksowość interwencji.
- **Koncentracją** – ponieważ program koncentruje swoją interwencję na tych obszarach gminy, które są dotknięte koncentracją problemów oraz negatywnych zjawisk, a dodatkowo w części wiejskiej ogranicza się do obszarów faktycznie zamieszkiwanych.
- **Komplementarnością projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych** – pomiędzy zaplanowanymi projektami i przedsięwzięciami zachodzi efekt synergii w następujących wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, źródeł finansowania.
- **Realizacją zasady partnerstwa i partycypacji** – program został wypracowany we współpracy z lokalną społecznością. Konsultacje społeczne nie tylko towarzyszyły procesowi wyznaczenia obszaru rewitalizacji i przygotowaniu programu, ale też były jednym z elementów współtworzących program. Prace nad programem były prowadzone w ścisłej współpracy z interesariuszami rewitalizacji tj. lokalną społecznością, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

Rozdział 1.

Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 6 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Ponadto wykazuje on powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, które zostały wskazane na poniższym schemacie.

Schemat 1. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Poziom krajowy	Poziom regionalny	Poziom lokalny
Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 Założenia	Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miejskiej Ciechocinek
Krajowa Polityka Miejska 2023	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Ciechocinek na lata 2016-2020
Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Lokalna Strategia Rozwoju „Partnerstwo dla Ziemi Kujawskiej”
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020	
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Strategia Rozwoju Powiatu Aleksandrowskiego na lata 2011-2020	
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Aleksandrowskiego	
Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społ. i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020	Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	
Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020		

Źródło: Opracowanie własne

1.1. Powiązania z dokumentami krajowymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
<p>Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 Założenia</p>	<p>Zapisy zawarte w Narodowym Planie Rewitalizacji definiują rewitalizację jako wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji.</p> <p>Głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z powyższym celem.</p>
<p>Krajowa Polityka Miejska 2023</p>	<p>Polityka miejska jest adresowana do wszystkich polskich miast i ich obszarów funkcjonalnych. Wyznacza ona kierunki działań rewitalizacyjnych i wskazuje, że najbardziej zaawansowanym procesem przemian jest kompleksowa rewitalizacja, realizowana na obszarach zdegradowanych, odnosząca się do konkretnego, wyznaczonego w oparciu o obiektywne kryteria, terytorium i łącząca wysiłki różnych podmiotów, których suma ma spowodować trwale ożywienie społeczne i gospodarcze obszaru, zwiększenie jego atrakcyjności dla mieszkańców i przedsiębiorców oraz poprawę jakości życia. W ten sposób należy wypracować przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i powstające we współpracy z lokalną społecznością.</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji wykazuje spójność z opisanymi wyżej kierunkami działań.</p>
<p>Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju</p>	<p>Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju to dokument określający główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej. Głównym celem dokumentu jest wytyczenie i charakterystyka działań skierowanych ku poprawie, jakości życia Polaków i rozwoju Polski na tle Unii Europejskiej.</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacja jest zgodny z następującymi celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, ▪ Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”, ▪ Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, ▪ Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju.
<p>Strategia Rozwoju Kraju 2020</p>	<p>Dokument wyznacza najważniejsze zadania państwa, których realizacja przyczyni się do szybszego i bardziej zrównoważonego rozwoju kraju i poprawy jakości życia ludności poprzez wzmocnienie potencjałów gospodarczych, instytucjonalnych i społecznych. Główne działania obejmują trzy obszary: sprawne i efektywne państwo, konkurencyjną gospodarkę oraz spójność społeczną i gospodarczą.</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące obszary i cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo, Cel 3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek: rozwój kapitału społecznego, ▪ Obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka, Cel 4 Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego, ▪ Obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna, Cel 1 Integracja

	<p>społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.</p>
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie</p>	<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 to kompleksowy średniookresowy dokument strategiczny, odnoszący się do prowadzenia polityki rozwoju społeczno-gospodarczego kraju w ujęciu wojewódzkim.</p> <p>Głównym celem dokumentu jest: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji jest spójny z Celem 2 Strategii: Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).</p>
<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</p>	<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju jest najważniejszym dokumentem strategicznym w kwestii zagospodarowania przestrzennego kraju. Został on stworzony w celu zapewnienia efektywnego wykorzystania jego przestrzeni. Dokument zawiera cele i kierunki działań służące takiemu planowaniu przestrzennemu, który pozwoli na wzrost społeczno-gospodarczy państwa.</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z następującymi celami określonymi w dokumencie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającego spójności, ▪ Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystywanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów, ▪ Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski ▪ Przywrócenie i utrwalanie ładu przestrzennego.
<p>Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020</p>	<p>Celem opracowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Wytycznych jest ujednoczenie warunków i procedur wdrażania programów operacyjnych na lata 2014-2020 w zakresie projektów realizujących cele i procesy rewitalizacji. Wytyczne określają, jak należy rozumieć pojęcie rewitalizacji w odniesieniu do działań współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS w perspektywie finansowej 2014-2020, wskazują instrumenty realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz zapewniają ich spójność oraz kompleksowość.</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.</p>
<p>Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020</p>	<p>Wytyczne służą zapewnieniu niezbędnego poziomu koordynacji działań podejmowanych w całym kraju z wykorzystaniem środków EFS w Celu Tematycznym (CT) 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją. Wyznaczają jednolite warunki i procedury wdrażania wsparcia w celu zapewnienia jednolitych standardów usług oferowanych przy udziale środków EFS osobom zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz innym adresatom wsparcia w CT 9.</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.</p>

Źródło: Opracowanie własne

1.2. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami regionalnymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
<p>Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+</p>	<p>Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego aktywizacja społeczno-gospodarcza na poziomie lokalnym jest jednym z najważniejszych założeń polityki rozwoju województwa.</p> <p>Świadczą o tym następujące cele strategiczne, z którymi zgodność wykazuje program rewitalizacji: nowoczesne społeczeństwo oraz modernizacja przestrzeni wsi i miast oraz kierunki działań: rozbudzanie aktywności obywatelskiej i społecznej, chęci do współpracy, prowadzenia działań edukacyjnych, zachęcania do szerokiego otwarcia na świat oraz dążeń do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich i miast.</p> <p>Priorytet modernizacja przestrzeni miast i wsi zakłada dążenie do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich oraz aktywizacji społeczno-gospodarczej miast przy uwzględnieniu ich pozycji w sieci osadniczej i dostosowaniu potencjału do oczekiwań stawianych przed nimi w zakresie stymulowania rozwoju regionu, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ład przestrzennego.</p> <p>Lokalny Program rewitalizacji wpisuje się w założenia Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020.</p>
<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p>Zgodnie z zapisami RPO, rewitalizacja społeczno-gospodarcza, a także fizyczna obszarów o dużej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych jest jednym z podstawowych działań mających przyczynić się do minimalizacji występujących na danych obszarach problemów.</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z Priorytetem Inwestycyjnym 9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich, w ramach którego wsparcie będzie skoncentrowane na podejmowaniu działań zmierzających do ożywienia społeczno-gospodarczego obszarów miejskich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie poprzez aktywizację osób zamieszkujących obszary problemowe oraz poprawę warunków uczestnictwa tych osób w życiu społecznym i gospodarczym.</p>
<p>Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p>Przedsięwzięcia rewitalizacyjne na obszarach miejskich i ich obszarach funkcjonalnych stanowi interwencja zaplanowana w ramach:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Działania 6.2 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych oraz Poddziałania 6.4.1 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych w ramach ZIT. <p>Przedsięwzięcia rewitalizacyjne na obszarach wiejskich stanowi interwencja zaplanowana w ramach:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Działanie 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR. <p>Lokalny Program Rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem obszar miejski i wiejski i wpisuje się w działanie 6.2/6.4.1/11.1.</p>
<p>Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020</p>	<p>Misją wskazaną w Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest tworzenie warunków dla rozwoju aktywności i samodzielności mieszkańców w życiu społecznym.</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji wykazuje zgodność z następującymi celami strategicznymi dokumentu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost poziomu samodzielności życiowej mieszkańców regionu, ▪ Wzrost poziomu życia mieszkańców regionu poprzez zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług społecznych, ▪ Wzrost poziomu aktywności w życiu społecznym.
<p>Strategia Rozwoju Powiatu</p>	<p>W Strategii Rozwoju Powiatu Aleksandrowskiego zapisana jest misja powiatu, którą</p>

Aleksandrowskiego na lata 2011-2020	<p>jest wspieranie zrównoważonego rozwoju naszych największych szans: nowoczesnego rolnictwa, turystyki, przedsiębiorczości i kapitału społecznego, stworzenie dogodnych warunków służących poprawie stanu środowiska naturalnego oraz zapewnienie mieszkańcom oraz gościom wysokiego poziomu bezpieczeństwa i jakości życia, pozwalającego realizować ich własne aspiracje oraz pomysły. Niniejszy dokument wykazuje spójność z następującymi celami, określonymi w Strategii Rozwoju Powiatu Aleksandrowskiego na lata 2011-2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzmocnienie konkurencyjności gospodarki lokalnej, w tym rozwoju indywidualnej przedsiębiorczości i postaw innowacyjnych oraz promocją gospodarczą powiatu, ▪ Rozwojem infrastruktury technicznej zwiększającej atrakcyjność inwestycyjną powiatu, w tym organizacją sprawnego systemu komunikacyjnego, ▪ Zwiększeniem elastyczności lokalnego rynku pracy poprzez promowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców, ▪ Podnoszenie poziomu świadczonych usług publicznych, w tym usług edukacyjnych, zdrowotnych, związanych z kulturą fizyczną i sportem.
Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Aleksandrowskiego	<p>Strategia Rozwoju Obszaru Społeczno-Gospodarczego Powiatu Aleksandrowskiego stanowi zbiór wytycznych dotyczących postawionych celów, zadań i środków ich realizacji na podstawie specyfiki analizowanego obszaru. Przedstawia zarys ogólny oraz szczegółowy, określający kierunek działań władz Powiatu, zachowując jednocześnie elastyczność, dającą możliwość wprowadzania zmian określonych jego elementów.</p> <p>Niniejszy dokument wpisuje się w ustalenia i cele zawarte w Strategii ORSG Powiatu Aleksandrowskiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Budowę konkurencyjnej gospodarki lokalnej, ▪ Rozwój zdrowego i zintegrowanego społeczeństwa, ▪ uzyskanie wysokiej jakości kształcenia dostosowanego do wymogów rynku pracy, ▪ ochronę lokalnych wartości kulturowych, ▪ zachowanie walorów naturalnych i poprawa stanu środowiska przyrodniczego poprzez racjonalny rozwój infrastruktury technicznej.
Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	<p>Zasady regionalne definiują pojęcia związane z rewitalizacją oraz określają sposób tworzenia programu rewitalizacji, w tym zwłaszcza zasady jego opracowywania w nowej perspektywie finansowej: kompleksowości, komplementarności, koncentracji, partnerstwa i partycypacji. Wskazują również: sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, obligatoryjne elementy PR oraz oczekiwane efekty procesów rewitalizacji, prowadzonych w województwie kujawsko-pomorskim.</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany w oparciu o Zasady regionalne i wykazuje zgodność z regulami opracowania programów rewitalizacji zawartymi w dokumencie.</p>

Źródło: Opracowanie własne

1.3. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami lokalnymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miejskiej Ciechocinek</p>	<p>Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miejskiej Ciechocinek, zostało sporządzone w trybie ustawy z dnia 7 lipca 1999 r. <i>o zagospodarowaniu przestrzennym</i>. Określa ono politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego, stanowi podstawowe narzędzie umożliwiające spełnianie zadań własnych gminy w zakresie ład przestrzennego, komunikacji i infrastruktury technicznej.</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z zapisami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miejskiej Ciechocinek.</p>
<p>Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Ciechocinek na lata 2016-2020</p>	<p>Celami strategicznymi zapisanymi w Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Ciechocinek, w które wpisuje się Lokalny Program Rewitalizacji są:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cel I: Rozwój gospodarczy oparty na pełnym wykorzystaniu potencjału uzdrowskiego gminy: <ul style="list-style-type: none"> • 3. Rozwój infrastruktury turystycznej, kulturalnej i sportowej, ▪ Cel III: Wzmocnienie kapitału społecznego i rozwój infrastruktury społecznej: <ul style="list-style-type: none"> • 2. Rewitalizacja społeczna, • 3. Rozwój oferty skierowanej do seniorów i osób niepełnosprawnych.
<p>Lokalna Strategia Rozwoju „Partnerstwo dla Ziemi Kujawskiej”</p>	<p>Gmina Miejska Ciechocinek należy do Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo dla Ziemi Kujawskiej”.</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące cele Lokalnej Strategii Rozwoju:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cel szczegółowy nr 1 Poprawa sytuacji osób starszych, dzieci oraz młodzieży w kwestii dostępu do usług o charakterze aktywnej integracji środowiskowej, animacji i opieki, ▪ Cel szczegółowy nr 2 Zmniejszenie skali ubóstwa, bezrobocia i wykluczenia społecznego poprzez aktywizację edukacyjno-zawodową.

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział 2.

Uproszczona diagnoza Gminy Ciechocinek

2.1. Położenie geograficzne i podział administracyjny

Miasto Ciechocinek położone jest w środkowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, na północno-wschodnim krańcu powiatu aleksandrowskiego i graniczy z następującymi gminami:

- w obrębie powiatu aleksandrowskiego z gminami: Aleksandrów Kujawski (gmina wiejska), Raciążek;
- w obrębie powiatu toruńskiego (przez linię Wisły) z gminami: Obrowo, Czernikowo.

Obszar gminy miejskiej Ciechocinek zajmuje powierzchnię ok. 16 km², co stanowi około 0,1% powierzchni województwa kujawsko-pomorskiego i 3,4% powierzchni powiatu aleksandrowskiego. Ciechocinek, obok

Aleksandrowa Kujawskiego i Nieszawy, jest jednym z trzech miast na terenie powiatu aleksandrowskiego.

Ciechocinek ma bardzo dobre położenie komunikacyjne. Około 3,5 km od miasta, w miejscowości Odolion (gmina Aleksandrów Kujawski), znajduje się zjazd na autostradę A1, która umożliwia dojazd do większych ośrodków nie tylko województwa, ale również kraju. Gmina jest położona blisko miasta Torunia – około 25 km. W niewielkiej odległości znajduje się kilka większych ośrodków miejskich.

Ciechocinek, posiada status Gminy Uzdrawiskowej. W mieście znajduje się wiele obiektów sanatoryjnych i hotelowych. Są to m.in. szpitale uzdrawiskowe, sanatoria, ośrodki wypoczynkowe (wczasowo-turystyczne), zakłady przyrodolecznicze, pijalnia wód mineralnych, hotele, restauracje, warzelnia soli.

2.2. Sfera społeczna

Na koniec 2015 r. gminę Ciechocinek zamieszkiwało 10.205 osób. Od 2007 r. liczba mieszkańców miasta spadła o 4,5%. Jego mieszkańcy stanowili 19% ludności powiatu aleksandrowskiego i 0,5% ludności województwa kujawsko-pomorskiego. Pod względem ludnościowym gmina Ciechocinek zajmuje trzecie miejsce w powiecie (po dwóch gminach Aleksandrów: miejskiej i wiejskiej).

Pod względem gęstości zaludnienia, która wynosi 637 osób/km², gmina należy do obszarów o największej gęstości zaludnienia w powiecie (średnia gęstość zaludnienia dla powiatu jest niższa i wynosi 117 osób/km²).

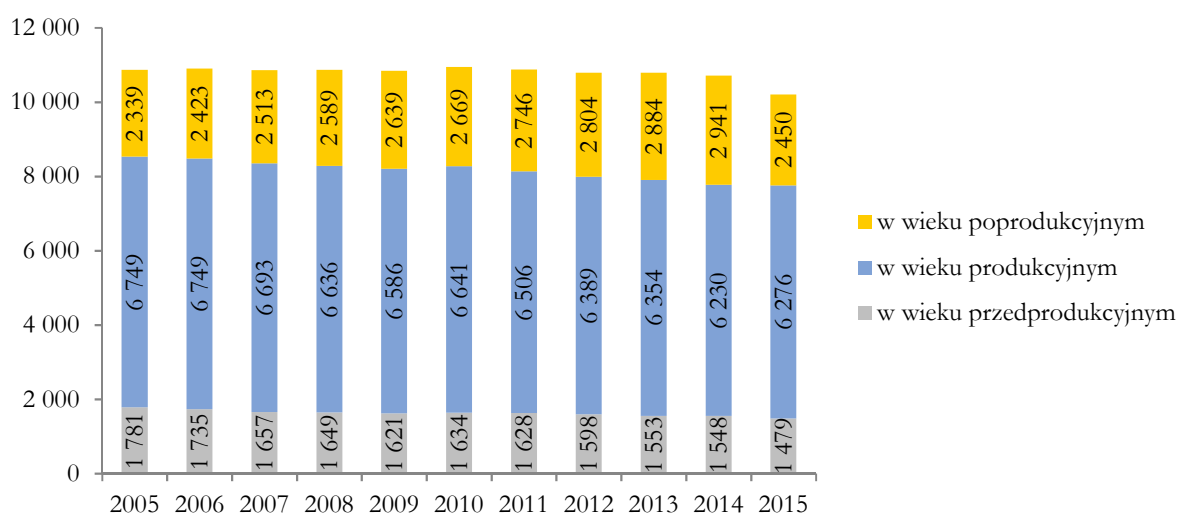
W 2015 r. struktura ludności gminy kształtowała się następująco:

- Osoby w wieku przedprodukcyjnym – 14,5% ogółu mieszkańców (1.479 os.),
- Osoby w wieku produkcyjnym – 61,5% ogółu mieszkańców (6.276 os.),
- Osoby w wieku poprodukcyjnym – 24% ogółu mieszkańców (2.450 os.).

Wykres 1. Struktura ludności gminy Ciechocinek w latach 2005-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Ciechocinku i BDL GUS.

Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem miasta (24%) był wyższy niż wskaźnik dla powiatu (19,9%) i województwa (19,1%). Trendy demograficzne panujące w Gminie są bardzo niekorzystne i zdecydowanie wyróżniają Gminę na tle powiatu i województwa.

Na koniec 2015 r. w Gminie zarejestrowanych było 570 osób bezrobotnych. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze Gminy wynosi 9,1% i jest o 1,8 p. p. niższy niż w powiecie aleksandrowskim (10,9%) i 0,9 p. p. wyższy niż w województwie (8,2%).

Charakterystycznym wyznacznikiem położenia ekonomicznego mieszkańców Gminy jest skala świadczonej pomocy społecznej. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem wynosiła w 2015 r. 9,1% i tym samym była niższa niż w powiecie aleksandrowskim (12,4%) i województwie (9,7%). W 2015 r. na terenie Gminy Policja odnotowała 64 interwencje z powodu zakłócania miru domowego lub porządku publicznego.

Na terenie miasta działają cztery placówki wychowania przedszkolnego:

- Przedszkole Samorządowe nr 1 „Bajka” (4 oddziały),
- Przedszkole Samorządowe nr 2 im. Kubusia Puchatka (5 oddziałów),
- Przedszkole Niepubliczne „Jaś i Małgosia” (2 oddziały),
- Przedszkole Niepubliczne „Akademia Malucha” (1 oddział).

Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych edukacją przedszkolną w 2015 r. w Ciechocinku wyniósł 84,3% i był znacznie wyższy niż w powiecie aleksandrowskim (76,4%) i województwie kujawsko-pomorskim (77,6%).

W Ciechocinku funkcjonują obecnie następujące szkoły:

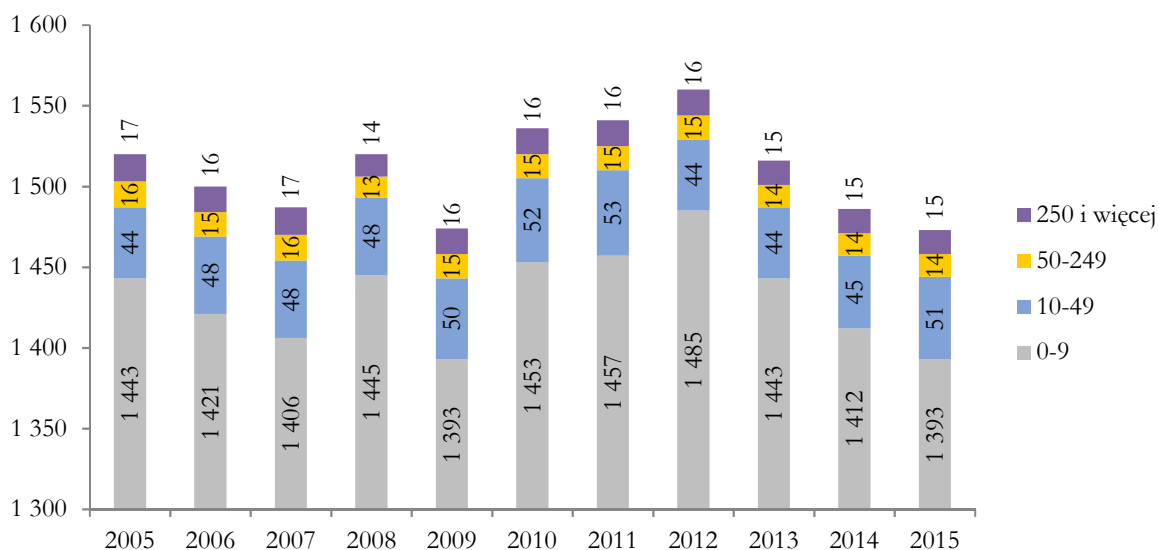
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego,
- Publiczne Gimnazjum im. Polskich Olimpijczyków,
- Niepubliczne Gimnazjum przy LO im. Stanisława Staszica (od roku szkolnego 2015/2016),
- Zespół Szkół Specjalnych dla Dzieci i Młodzieży Przewlekłe Chorych i Niepełnosprawnych nr 1 w Ciechocinku (Szkoła Podstawowa, Gimnazjum),
- Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica.

2.3. Sfera gospodarcza

W 2015 r. w Ciechocinku zarejestrowane były 1.473 podmioty gospodarcze – 94,6% z nich to mikroprzedsiębiorcy, 3,5% to małe przedsiębiorstwa, 0,9% to średni przedsiębiorcy, a 1% to duże przedsiębiorstwa. Podmioty gospodarcze zarejestrowane w mieście stanowiły 30,7% wszystkich przedsiębiorstw działających w powiecie aleksandrowskim. W 2015 r. w Ciechocinku wskaźnik podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności wynosił 1.366 i był wyższy niż w powiecie (863 podmioty na 10 tys. ludności).

Wykres 2. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON wg klas wielkości w 2015 r. w Ciechocinku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

2.4. Sfera środowiskowa

Ciechocinek położony jest na Kujawach, w Kotlinie Toruńskiej, w centralnej części Niziny Ciechocińskiej, lewobrzeżnej doliny Wisły. Obszar miasta jest w znacznej mierze przekształcony w wyniku działalności człowieka. Na tereny zurbanizowane składają się przede wszystkim tereny zabudowy uzdrowskiej i mieszkaniowej, usługowej, ciągi komunikacyjne oraz sieci infrastruktury technicznej. W łącznej powierzchni gminy miejskiej największy udział mają użytki rolne (49%) oraz grunty zabudowane i zurbanizowane (28%). Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione stanowią blisko 11%, podobnie grunty pod wodami (10%), najmniejszy udział mają nieużytki i tereny różne – łącznie 2%. Nie występują tu natomiast użytki ekologiczne.

Pod względem hydrograficznym teren miasta należy w całości do zlewni rzeki Wisły, która jest dla tego terenu ciekim podstawowym, decydującym o zasobach wód powierzchniowych. Większym bezpośrednim dopływem Wisły na tym obszarze jest rzeka Tażyna.

Ciechocinek ma niewielki udział powierzchni lasów w ogólnej powierzchni gminy – 4,9%. W związku z tym ogromne znaczenie dla miasta mają tereny zieleni urządzonej. Ciechocinek pod tym względem jest wyjątkowy – ze względu na ilość i jakość terenów zielonych nazywany bywa miastem – ogrodem. Największy udział w strukturze terenów zieleni mają parki spacerowo – wypoczynkowe, stanowiące 73% terenów zieleni miejskiej w Ciechocinku. Tereny zieleni to trzy parki uzdrowskie: Zdrojowy, Teżniowy i Sosnowy, słynne dywany kwiatowe, liczne skwery, zieleńce i parki przy sanatoriach, szpalery drzew wzdłuż ciechocińskich ulic. Corocznie dla upiększenia miasta wysadza się ponad 300 tysięcy sadzonek kwiatów. To bogactwo zieleni również decyduje o wysokich walorach tutejszego klimatu.

Widok bajecznie kolorowych rabat kwiatowych, prawdziwych dzieł sztuki florystycznej, dostarcza wrażeń estetycznych, uspokaja i działa leczniczo.

Rejon miasta Ciechocinka posiada ważne położenie w stosunku do sieci ekologicznych systemu krajowego i europejskiego. W koncepcji sieci ekologicznej ECONET – POLSKA miasto położone jest w obrębie korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym, obejmującym dolinę Wisły, który stanowi łącznik pomiędzy obszarami węzłowymi w środkowej części Polski a Morzem Bałtyckim.

Na terenie gminy znajdują się obszary i obiekty chronione:

- obszary Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, której celem jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin i zwierząt, uważanych za cenne (znaczące dla zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy) i zagrożonych wyginięciem w skali całej Europy,
- rezerwat przyrody,
- obszar Chronionego Krajobrazu,
- pomnik przyrody.

Zgodnie z dokumentem „Roczna ocena jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2014”, opracowanym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, wszystkie powiaty należą do strefy kujawsko-pomorskiej (kod strefy PL0404), która obejmuje obszar województwa kujawsko-pomorskiego, z wyłączeniem miast: Bydgoszcz, Toruń i Włocławek. Strefę tę zaliczono do niekorzystnej klasy C, z uwagi na ponadnormatywne stężenia pyłu zawieszonego PM10.

2.5. Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Na terenie gminy miejskiej Ciechocinek znajduje się 51,92 km dróg gminnych oraz fragmenty dróg zapewniających bezpośrednie połączenia z transeuropejską siecią transportową (TEN-T):

- drogą wojewódzką nr 266 (Ciechocinek- Aleksandrów Kujawski –Służewo-Radziejów-Konin),
- drogą powiatową nr 2601C relacji Otłoczyn-Ciechocinek.

Według „Raportu z rocznego przeglądu dróg w roku 2015”, stan większości dróg badanych metodą BIKB (wizualnej oceny nawierzchni) jest bardzo dobry (65%) lub dobry (17%). Stan zły lub bardzo zły został wskazany jedynie dla 11% dróg. Są to głównie drogi powiatowe, przejęte przez miasto w 2014 r. Wśród dróg wymagających poprawy są np.: ul. Wołuszewska, ul. Lipnowska, ul. Wiślana, ul. Solna, ul. Żytnia, ul. Graniczna, ul. Rolna i ul. Widok.

Długość ścieżek rowerowych na terenie Ciechocinka wynosi niemal 4 km. Ścieżki powstały wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 266, al. 700-lecia, ul. Jana Pawła II ul. Nieszawskiej oraz al. Armii Krajowej. Ich długość jest niewystarczająca, dlatego też budowę dalszych ich odcinków należy uznać za jedno z priorytetowych zadań. Budowa ścieżek na terenie miasta ma na celu przede wszystkim ograniczenie zatłoczenia miasta i ruchu drogowego w jego centrum.

Transport publiczny na terenie gminy realizowany jest przez komunikację autobusową międzygminną.

Gospodarka wodno-ściekowa w Ciechocinku jest w znacznym stopniu uregulowana. Miasto posiada wysoki stopień zwodociągowania (96%) i skanalizowania (97%), który znacznie przewyższa wskaźniki zarówno regionalne, jak i krajowe. Wszystkie inwestycje dotyczące zaopatrzenia mieszkańców Ciechocinka w wodę oraz odprowadzania ścieków, prowadzi Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Ciechocinku.

2.6. Wnioski pod kątem występowania stanu kryzysowego

Sfera społeczna:

- Spadek liczby mieszkańców – na przestrzeni ostatnich 10 lat liczba mieszkańców z roku na rok malała – z 10.869 osób w 2005 r. do 10.205 osób w 2015 r. (spadek o 664 osób – 6,1%);
- Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem Ciechocinka (24%) wyższy niż wskaźnik dla powiatu (19,9%) i województwa (19,1%);
- Struktura wiekowa mieszkańców Miasta na przestrzeni ostatnich lat uległa niewielkim zmianom – zmniejszył się udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, a zwiększył udział osób w grupie poprodukcyjnej;
- Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze Gminy (9,1%) niższy niż w powiecie aleksandrowski (10,9%) i wyższy niż w województwie (8,2%);
- Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem (9,1%) niższy niż w powiecie aleksandrowski (12,4%) i województwie (9,7%);
- Wysoki odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (w 2015 r. było to 84,3% przy średniej dla powiatu aleksandrowskiego wynoszącej 76,4% i województwa wynoszącej 77,6%);

Sfera gospodarcza

- Podmioty gospodarcze zarejestrowane w mieście stanowią aż 30,7% wszystkich przedsiębiorstw działających w powiecie aleksandrowskim;
- W 2015 r. w Ciechocinku wskaźnik podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności wynosił 1.366 i był wyższy niż w powiecie (863 podmioty na 10 tys. ludności);
- Aż 94,6% przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie miasta to mikroprzedsiębiorcy zatrudniający mniej niż 10 osób;

Sfera środowiskowa

- Ciechocinek, posiada status Gminy Uzdrawiskowej, na jego terenie znajdują się trzy parki uzdrawiskowe: Zdrojowy, Tęczniowy i Sosnowy, dywany kwiatowe, liczne skwery, zieleńce i parki przy sanatoriach, szpalery drzew wzdłuż ciechocińskich ulic;
- W łącznej powierzchni gminy miejskiej największy udział mają użytki rolne (49%) oraz grunty zabudowane i zurbanizowane (28%);
- Ciechocinek posiada niewielki udział lasów w ogólnej powierzchni gminy – 4,9%;
- Na terenie gminy znajdują się obszary i obiekty chronione: obszary Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, rezerwat przyrody, obszar Chronionego Krajobrazu i pomnik przyrody;

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

- Przez miasto przebiega droga wojewódzka nr 266 i droga powiatowa nr 2601C pełniące ważną funkcję komunikacyjną, zapewniając połączenie Ciechocinka z innymi ośrodkami;
- Długość ścieżek rowerowych na terenie Ciechocinka wynosi niemal 4 km;
- Transport publiczny na terenie gminy realizowany jest przez komunikację autobusową międzygminną;
- Gospodarka wodno-ściekowa w Ciechocinku jest w znacznym stopniu uregulowana, miasto posiada wysoki stopień zwodociągowania (96%) i skanalizowania (97%).

Rozdział 3.

Obszar zdegradowany gminy¹

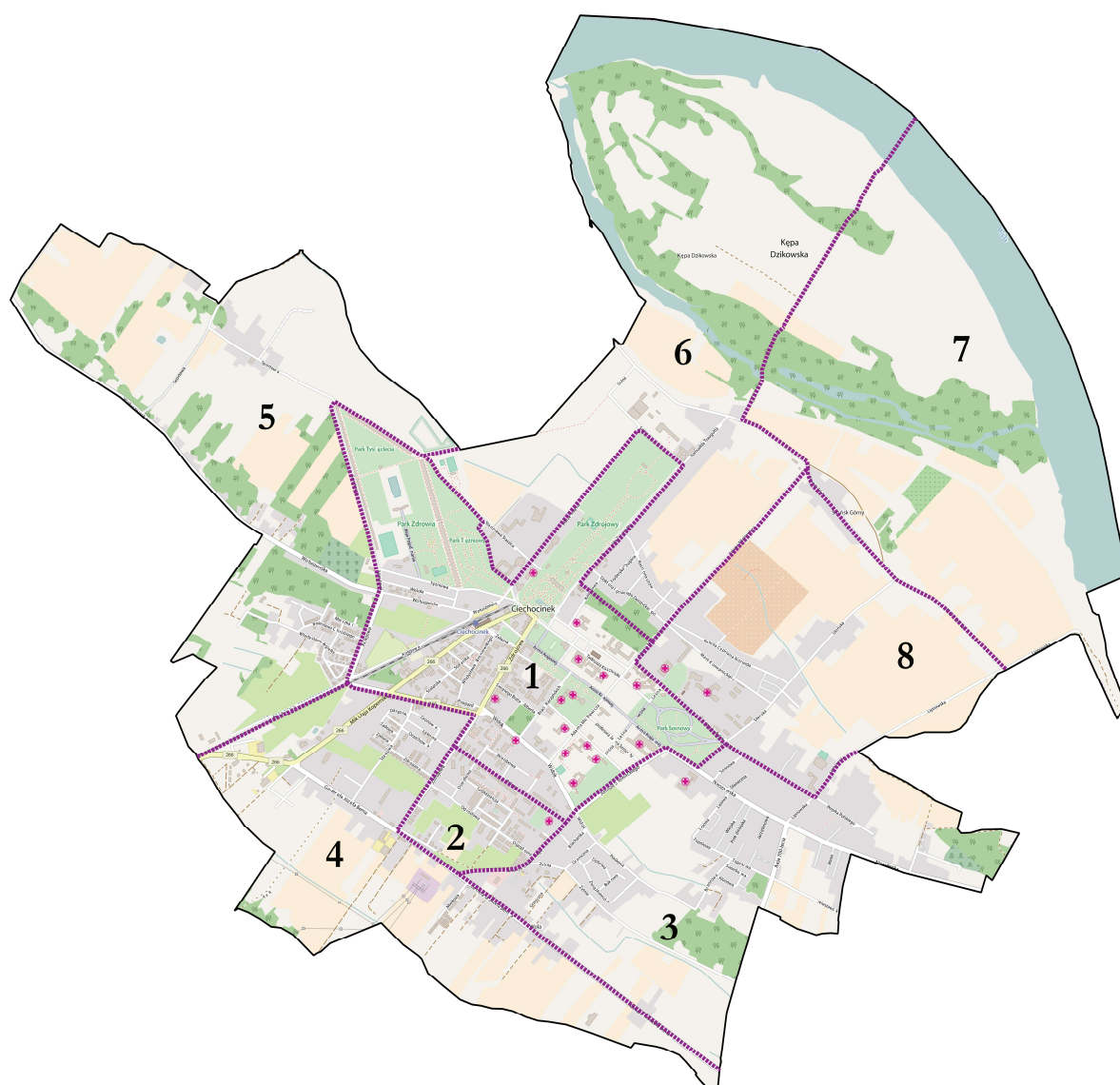
¹ Przedstawione w poniższym rozdziale dane statystyczne dotyczą stanu na 31.12.2015 r.

Delimitacja obszaru zdegradowanego w gminie miejskiej Ciechocinek odbyła się poprzez podział miasta na tzw. jednostki struktury przestrzeni (jednostki strukturalne), a następnie zdiagnozowanie ich sytuacji za pomocą wskaźników stanu kryzysowego. Jednostkę, w której zidentyfikowano szczególną koncentrację problemów, uznano za obszar rewitalizacji.

W wyniku podziału miasta wyznaczono 8 jednostek strukturalnych:

- Jednostka strukturalna 1 – powierzchnia 166 ha, liczba mieszkańców 2.690 os.,
- Jednostka strukturalna 2 – powierzchnia 28 ha, liczba mieszkańców 1.432 os.,
- Jednostka strukturalna 3 – powierzchnia 182 ha, liczba mieszkańców 1.994 os.,
- Jednostka strukturalna 4 – powierzchnia 157 ha, liczba mieszkańców 1.658 os.,
- Jednostka strukturalna 5 – powierzchnia 226 ha, liczba mieszkańców 758 os.,
- Jednostka strukturalna 6 – powierzchnia 309 ha, liczba mieszkańców 648 os.,
- Jednostka strukturalna 7 – powierzchnia 291 ha, liczba mieszkańców 373 os.,
- Jednostka strukturalna 8 – powierzchnia 131 ha, liczba mieszkańców 652 os.

Mapa 1. Podział miasta na jednostki strukturalne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <http://openstreetmap.org.pl/>

W poniższej tabeli przedstawiono nazwy ulic wchodzące w skład poszczególnych jednostek strukturalnych miasta.

Tabela 1. Wykaz ulic wchodzących w skład poszczególnych jednostek strukturalnych miasta

Jednostka strukturalna 1	3 Maja, Al. Armii Krajowej, Aleja Pojednania, Broniewskiego, Hermanowskiego, Kolejowa, Kopernika (część), Kościuszki, Ks. A. Owczarka, Leśna, Lorentowicza, Marsz. Piłsudskiego, Mickiewicza (część), Piekarska, Plac Gdański, Polna, Poprzeczna, Przejazd, Raczyńskich, Sienkiewicza, Staszica, Stolarska, Strażacka, Szmurły, Św. Brata Alberta, Tężniowa, Wesola, Widok, Wołuszewska (część), Zdrojowa (część), Żelazna
Jednostka strukturalna 2	Cicha, Krótka, Ogrodowa, Osiedlowa, Spółdzielcza, Wierzbowia
Jednostka strukturalna 3	Akacyjowa, Aleja 700-lecia, Błacharska, Brzozowa, Bukowa, Dębowa, Dobra, Graniczna, Kasztanowa, Klonowa, Lipowa, Modrzewiowa, Nieszawska, Nowa, Piaskowa, Przedmiejska, Rolna, Słoneczna, Słowackiego, Sosnowa, Świerkowa, Topolowa, Wiejska, Wojska Polskiego, Związkowców, Żytnia
Jednostka strukturalna 4	Bema, Gen. J. Chłopickiego, Gen. J. Sowińskiego, Gronowa, Kopernika, Łąkowa, Miodowa, Narutowicza, Okrężna, Orzechowa, Południowa, Sadowa, Stawowa, Wiśniowa, Zdrojowa, Zielona
Jednostka strukturalna 5	B. Chrobrego, B. Krzywoustego, Jana III Sobieskiego, Jana Pawła II, K. Wielkiego, Kr. Jadwigi, Mieszka I, Sportowa, S. Batorego, Wł. Jagielly, Wł. Łokietka, Wł. Warneńczyka, Wołuszewska (część)
Jednostka strukturalna 6	Chopina, Dembickiego, Kosmonautów, Kwiatowa, Matejki, Pusta, Solna, Traugutta, Warzelniana, Wiślana, Wł. Reymonta
Jednostka strukturalna 7	Słońsk Górny
Jednostka strukturalna 8	Kępa Słońska, Konopnickiej, Lipnowska, Mickiewicza (część), Norwida, Słońska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego Ciechocinek.

Każda jednostka strukturalna została przeanalizowana w celu identyfikacji stanu kryzysowego. Do diagnozy sytuacji poszczególnych jednostek wykorzystano następujące wskaźniki z listy wskaźników stanu kryzysowego dla małych miast, znajdujące się w załączniku 3 (tabela 5) „Zasad regionalnych”:

- Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze,
- Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze,
- Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym,
- Udział powierzchni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru.

Do wyliczenia wskaźników użyto danych statystycznych wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r., których źródłami były: Urząd Miejski Ciechocinek i Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Dane prezentują poniższe tabele.

Tabela 2. Ludność na terenie miasta Ciechocinek (wg stanu na dzień 31.12.2015 r.)

L. p.	Numer jednostki strukturalnej	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	Liczba ludności ogółem
1.	Jednostka strukturalna 1	347	1.630	713	2.690
2.	Jednostka strukturalna 2	181	798	453	1.432
3.	Jednostka strukturalna 3	351	1.283	360	1.994
4.	Jednostka strukturalna 4	234	1.015	409	1.658
5.	Jednostka strukturalna 5	109	505	144	758
6.	Jednostka strukturalna 6	89	381	178	648
7.	Jednostka strukturalna 7	70	261	42	373
8.	Jednostka strukturalna 8	98	403	151	652
	Gmina razem	1.479	6.276	2.450	10.205

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego Ciechocinek.

Tabela 3. Bezrobocie na terenie miasta Ciechocinek (wg stanu na dzień 31.12.2015 r.)

L. p.	Numer jednostki strukturalnej	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 mies. i dłużej
1.	Jednostka strukturalna 1	161	153
2.	Jednostka strukturalna 2	42	39
3.	Jednostka strukturalna 3	133	127
4.	Jednostka strukturalna 4	72	66
5.	Jednostka strukturalna 5	46	42
6.	Jednostka strukturalna 6	35	34
7.	Jednostka strukturalna 7	41	39
8.	Jednostka strukturalna 8	40	35
	Gmina razem	570	535

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim.

Tabela 4. Pomoc społeczna na terenie miasta Ciechocinek (wg stanu na dzień 31.12.2015 r.)

L. p.	Numer jednostki strukturalnej	Liczba osób w gosp. dom. korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny
1.	Jednostka strukturalna 1	339	141
2.	Jednostka strukturalna 2	40	40
3.	Jednostka strukturalna 3	212	96
4.	Jednostka strukturalna 4	63	38
5.	Jednostka strukturalna 5	65	28
6.	Jednostka strukturalna 6	48	27
7.	Jednostka strukturalna 7	62	23
8.	Jednostka strukturalna 8	101	18
	Gmina razem	930	411

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego Ciechocinek.

Tabela 5. Liczba dzieci w wieku 3-5 lat na terenie miasta Ciechocinek (wg stanu na dzień 31.12.2015 r.)

L. p.	Numer jednostki strukturalnej	Liczba dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	Liczba dzieci w wieku 3-5 lat
1.	Jednostka strukturalna 1	62	87
2.	Jednostka strukturalna 2	43	35
3.	Jednostka strukturalna 3	57	61
4.	Jednostka strukturalna 4	34	43
5.	Jednostka strukturalna 5	20	23
6.	Jednostka strukturalna 6	16	23
7.	Jednostka	9	17

	strukturalna 7		
8.	Jednostka strukturalna 8	24	25
	Gmina razem	265	314

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego Ciechocinek.

Na obszarze miasta, w jednostce strukturalnej 1, znajduje się **przestrzeń zdegradowana** w postaci dworca kolejowego. Obiekt położony jest na działce o powierzchni 44.752 m² i składa się z dwóch części: starej wybudowanej w latach 1866-1869 i nowej powstałej w latach 1901-1902. Decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dn. 30.12.1999 r. obiekt dworca został wpisany do rejestru zabytków pod nr 422/A. Zarówno budynek jak i teren dworca należy uznać za zdegradowany.

Tabela 6. Matryca wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego

L.p.	Nazwa wskaźnika	Numer jednostki strukturalnej								Średnia dla miasta
		1	2	3	4	5	6	7	8	
1	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	43,7%	56,8%	28,1%	40,3%	28,5%	46,7%	16,1%	37,5%	39%
2	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	9,9%	5,3%	10,4%	7,1%	9,1%	9,2%	15,7%	9,9%	9,1%
3	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	9,4%	4,9%	9,9%	6,5%	6,5%	8,9%	14,9%	8,7%	8,5%
4	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	12,6%	2,8%	10,6%	3,8%	3,8%	7,4%	16,6%	15,5%	9,1%
5	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	40,7%	22,1%	27,4%	16,3%	25,7%	30,3%	32,9%	18,3%	27,8%
6	Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	71,0%	81,4%	93,4%	79,1%	87,0%	69,6%	52,9%	96,0%	84,3%
7	Udział powierzchni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru	2,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%

Źródło: Opracowanie własne.

Zgodnie z „Zasadami regionalnymi” za obszar zdegradowany mogą być uznane te jednostki strukturalne, w których co najmniej 2 z wybranych wskaźników przyjmują wartości mniej korzystne od średnich wartości dla gminy. Przynajmniej jednym ze wskaźników przyjmujących wartość mniej korzystną od średniej wartości dla gminy musi być wskaźnik ze sfery społecznej i przynajmniej jednym ze wskaźników przyjmujących wartość mniej korzystną od średniej wartości dla gminy musi być wskaźnik spoza sfery społecznej.

Zgodnie z powyższym, za obszar zdegradowany w mieście Ciechocinek uznano jednostkę strukturalną 1, gdyż na jej obszarze identyfikuje się 6 problemów społecznych oraz 1 problem spoza sfery społecznej, mierzone następującymi wskaźnikami:

WSKAŹNIKI ZE SFERY SPOŁECZNEJ

- Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze,
- Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze,
- Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym.

WSKAŹNIK SPOZA SFERY SPOŁECZNEJ

- Udział powierzchni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru.

Pozostałe jednostki strukturalne miasta nie zostały zaliczone do obszaru zdegradowanego, gdyż nie identyfikuje się na ich obszarze jednoczesnego występowania problemu w sferze społecznej i problemu spoza sfery społecznej.

Do obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Miasta Ciechocinek zaliczono jednostkę strukturalną 1. Poniższa tabela przedstawia liczbę ludności i powierzchnię obszaru zdegradowanego.

Tabela 7. Powierzchnia i ludność obszaru zdegradowanego na terenie miasta Ciechocinek

Obszar	Ludność	Udział w całkowitej liczbie mieszkańców gminy	Powierzchnia (ha)	Udział w całkowitej powierzchni gminy
Jednostka strukturalna 1	2.690	26%	166	11%
Obszar zdegradowany	2.690	26%	166	11%
Gmina	10.205	-	1.490	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego Ciechocinek.

Mapa 2. Mapa obszaru zdegradowanego w mieście Ciechocinek

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdział 4.

Obszar rewitalizacji gminy²

---

² Przedstawione w poniższym rozdziale dane statystyczne dotyczą roku 2015.

W myśl art. 10 ustawy o rewitalizacji³ i „Zasad regionalnych” obszarem rewitalizacji jest obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów, których łączna powierzchnia nie będzie większa niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym portowe i powydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Za obszar rewitalizacji w mieście Ciechocinek uznano cały obszar zdegradowany (jednostkę strukturalną 1). Obszar rewitalizacji nie przekracza 20% powierzchni gminy i 30% ludności gminy.

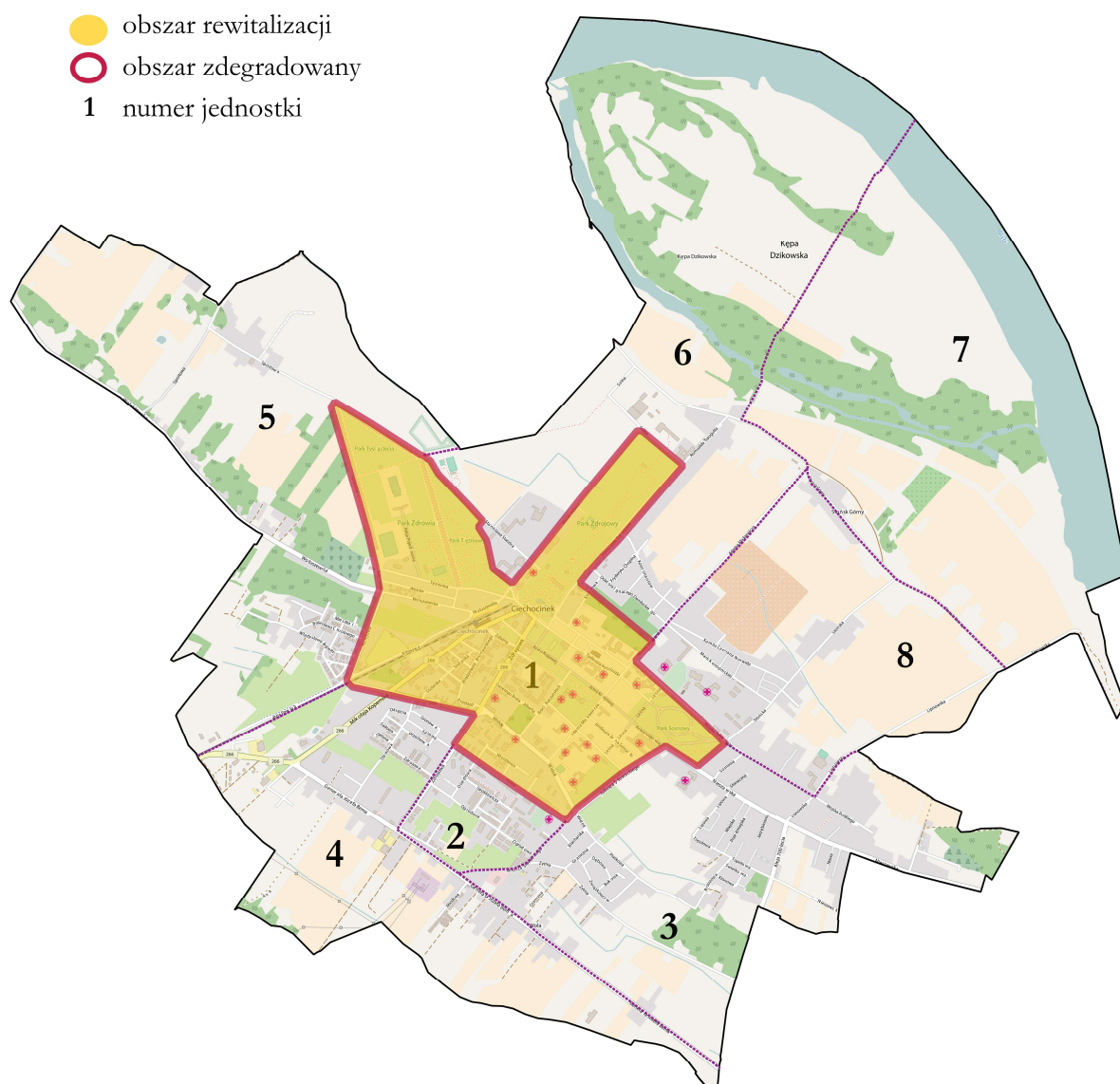
Tabela 8. Powierzchnia i ludność obszaru rewitalizacji na terenie miasta Ciechocinek

Obszar	Ludność	Udział w całkowitej liczbie mieszkańców gminy	Powierzchnia (ha)	Udział w całkowitej powierzchni gminy
Jednostka strukturalna 1	2.690	26%	166	11%
Obszar rewitalizacji	2.690	26%	166	11%
Gmina	10.205	-	1.490	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego Ciechocinek.

³ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji

Mapa 3. Mapa obszaru rewitalizacji w mieście Ciechocinek

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdział 5.

Diagnoza obszaru rewitalizacji

5.1. Uzdrowskowa funkcja jednostki

Obszar rewitalizacji obejmuje jednostkę strukturalną 1, której powierzchnia wynosi 166 ha. Jednostka strukturalna 1 położona jest w centralnej części miasta Ciechocinek.

Mapa 4. Obszar rewitalizacji – jednostka strukturalna 1

Źródło: Opracowanie własne.

Jednostka strukturalna 1 znajduje się w strefie ochrony uzdrowskiej „A”. Strefa obejmuje swoim obszarem wszystkie obiekty i urządzenia związane z charakterem uzdrowiska. W jej obszarze zlokalizowane są: szpitale uzdrowskie, sanatoria, lazienki kąpielowe, baseny, pensjonaty, a także tereny leczniczo-rekreacyjne z urządzeniami tętni, fontann, kortów tenisowych i nieczynnym odkrytym basenem termalno-solankowym. Całość strefy uzdrowskiej „A” wkomponowana jest w bogato urządzonej zieleni występującej w postaci: parków, zieleńców, alei, szpalerów żywopłotów z ukwieceniem tysiącami kwiatów na rabatach i kwietnikach. Tworzą one niejako jednolity ogród stwarzający warunki odpoczynku i klimat do regeneracji sił przez korzystających z walorów uzdrowiska.

5.2. Sfera społeczna

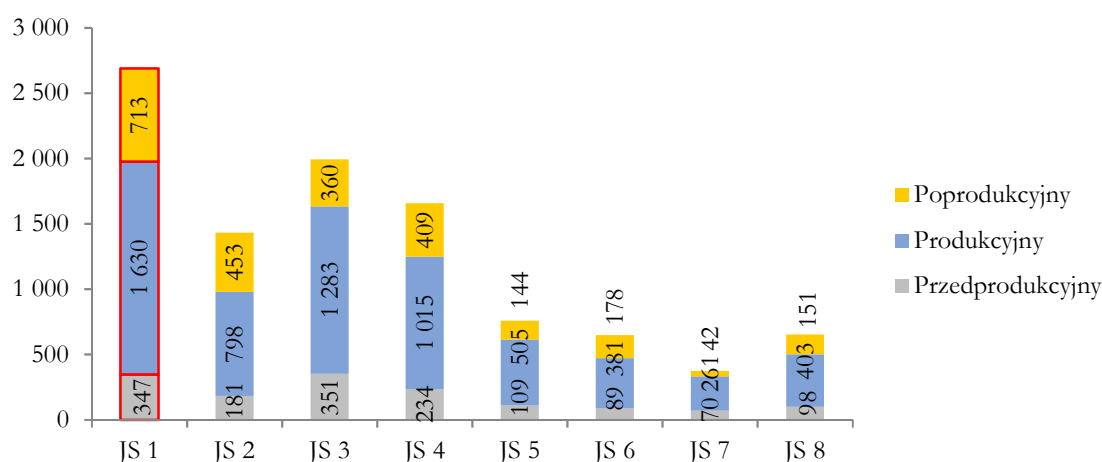
Jednostkę strukturalną 1 zamieszkuje 2.690 osób. Średnia gęstość zaludnienia obszaru wynosi 1.620 osób/km². W 2015 r. struktura ludności jednostki strukturalnej 1 kształtowała się następująco:

- Osoby w wieku przedprodukcyjnym – 12,9% ogółu mieszkańców (347 os.),
- Osoby w wieku produkcyjnym – 60,6% ogółu mieszkańców (1.630 os.),
- Osoby w wieku poprodukcyjnym – 26,5% ogółu mieszkańców (713 os.).

Jednostka strukturalna 1 jest najliczniejszą pod względem liczby mieszkańców spośród wszystkich jednostek w mieście. Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w jednostce strukturalnej 1 wynosi

26,5% i jest wyższy niż średni udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w całym mieście – 24%, powiecie – 19,9% i województwie – 19,1%.

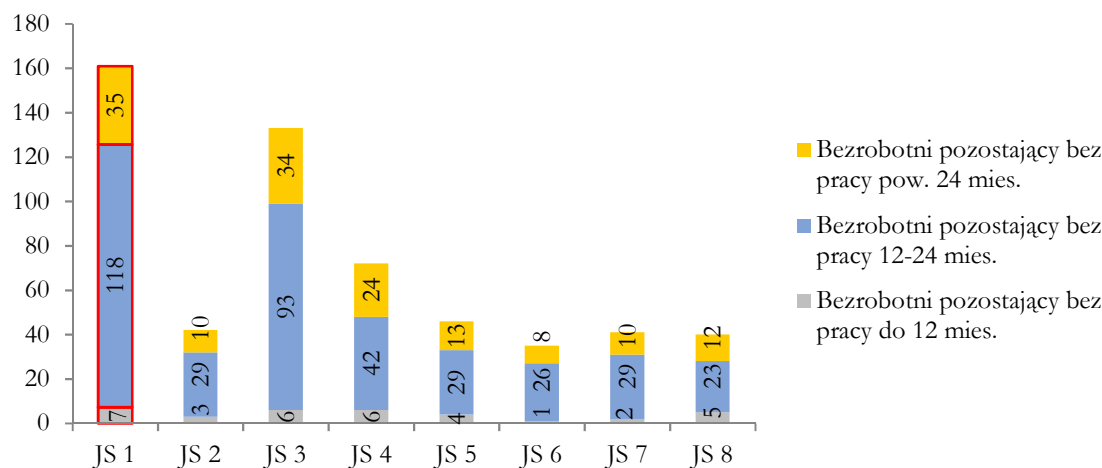
Wykres 3. Struktura wiekowa mieszkańców poszczególnych jednostek strukturalnych w mieście w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne.

Na koniec 2015 r. w jednostce strukturalnej 1 zarejestrowanych było 161 osób bezrobotnych. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze jednostki wynosił 9,9% i był wyższy niż w mieście – 9,1% i województwie – 8,2% oraz niższy niż w powiecie – 10,9%. Udział osób bezrobotnych pozostających bez pracy pow. 12 miesięcy w ludności w wieku produkcyjnym jednostki wynosił 9,4%.

Wykres 4. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w mieście w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne.

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem jednostki strukturalnej 1 wynosiła w 2015 r. 12,6% i była wyższa niż w mieście – 9,1%, powiecie – 12,4% i województwie – 9,7%. W 2015 r. na terenie Gminy Policja odnotowała 30 interwencji z powodu zakłócania miru domowego lub porządku publicznego.

Na terenie jednostki strukturalnej 1 znajdują się następujące obiekty edukacyjne:

- Przedszkole Samorządowe nr 1 w Ciechocinku;
- Przedszkole Samorządowe nr 2 w Ciechocinku;
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Ciechocinku.

W 2015 r. edukacją przedszkolną na terenie jednostki strukturalnej 1, objętych było 71% dzieci w wieku 3-5 lat. Odsetek ten był niższy niż średni wskaźnik dla całego miasta (84%), a także powiatu aleksandrowskiego (76,4%) i województwa kujawsko-pomorskiego (77,6%).

Wykres 5. Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych edukacją przedszkolną w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne.

Na obszarze wskazanym do rewitalizacji, znajdują się następujące jednostki kultury i sportu:

- Miejskie Centrum Kultury w Ciechocinku;
- Miejska Biblioteka Publiczna w Ciechocinku;
- Ośrodek Sportu i Rekreacji w Ciechocinku.

Na początku 2017 r. rozpoczął swoją działalność Ośrodek Dziennego Pobytu, który mieści się przy ul. Mickiewicza 10 w Ciechocinku. Oferta placówki skierowana jest do seniorów.

5.3. Sfera gospodarcza

Ze względu na uzdrowiskową funkcję miasta, najważniejszymi pracodawcami na terenie jednostki strukturalnej 1 są następujące przedsiębiorstwa:

- Obiekty sanatoryjne m. in. Przedsiębiorstwo Uzdrawisko Ciechocinek, Klinika Uzdrawiskowa Pod Tężniami, Zakład Opieki Zdrowotnej Sanatorium MSWiA ORION (branża medyczna),
- Hotele m. in. Villa Park Med & Spa, Łazienki II Resort Medical & Spa, Hotel Kopernik, Hotel Neapol (branża hotelowa).

Na terenie uzdrowiska działa od 2002 r. Stowarzyszenie „Komisja Zdrojowa”, którego celem działania jest promocja miasta uzdrowiskowego Ciechocinek oraz podmiotów prowadzących działalność w zakresie lecznictwa uzdrowiskowego. Ponadto misją Stowarzyszenia jest wspieranie gospodarczego i kulturalnego rozwoju Ciechocinka. „Komisja Zdrojowa” jest koordynatorem powstałego w 2007 r. Klastra Turystyczno-Uzdrowiskowego „Dolina Zdrowia”.

5.4. Zasoby kulturowe

Miasto Ciechocinek obfituje w wiele ciekawych obiektów zabytkowych, głównie uzdrowiskowych, pochodzących z XIX i XX wieku. Cały historyczny zespół urbanistyczny miasta, objęty strefą ochrony uzdrowiskowej A, znajduje się w jednostce strukturalnej 1 i jest wpisany do ewidencji zabytków województwa kujawsko-pomorskiego. Poniżej zostały opisane najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego znajdujące się na terenie jednostki strukturalnej 1.

- **Tężnie**

Największe w Europie konstrukcje drewniane do odparowywania wody z solanki, zaprojektowane przez Jakuba Graffa, profesora Akademii Górniczej w Kielcach. W Ciechocinku zbudowano trzy takie budowle, które zostały ustawione w kształcie podkowy. Budowa tężni nr I i II trwała w latach 1824-1828, trzecia tężnia powstała w 1859 r. Podstawę tężni stanowi około 7000 wbitych w ziemię dębowych pali, na których umieszczono świerkowo-sosnową konstrukcję wypełnioną tarniną, po której spływa solanka. Łączna długość tężni wynosi ponad 1700 m. Ze względu na swoją konstrukcję i rozmiary, ciechocińskie tężnie są budowlami unikatowymi w skali europejskiej.

- **Park Tężniowy**

Powstały w 1875 r. jako ogród spacerowy wokół tężni nr I, stanowiący obecnie duży (39 ha) kompleks o funkcji uzdrowiskowo-rehabilitacyjnej oraz rekreacyjno-wypoczynkowej. Oprócz wymienionych wyżej tężni, w parku znajduje się sporo fontann i miejsc do spacerów. Można zobaczyć tam pomnik Stanisława Staszica oraz tablicę pamiątkową poświęconą Jakubowi Graffowi, konstruktorowi tężni. Z parku wiedzie ścieżka spacerowa do zabytkowej warzelnii soli, zwana traktem solnym. Na wejściu do parku od strony ulicy Tężniowej znajduje się słynny zegar kwiatowy z 1934 r. Na terenie parku znajdują się nieczynne obecnie baseny: solankowy i basen przy ogródku jordanowskim. Obok parku Tężniowego znajduje się obszar objęty ochroną Natura 2000 i rezerwat halofitów (roślin słonolubnych).

Znajdujący się na terenie parku basen solankowy wymaga odnowy. Obiekt od wielu lat niszczeje. Bardziej wartościowe elementy zostały rozkradzione. Pozostały jedynie betonowe konstrukcje. Cały teren basenu wymaga ponownego zagospodarowania.

- **Park Zdrojowy**

Obejmuje teren o powierzchni 19 ha. Na terenie parku znajdują się charakterystyczne dla Ciechocinka obiekty zabytkowe m.in.: muszla koncertowa, kawiarnia „Bristol”, Pijalnia Wód Mineralnych, a także kręgielnia, budynek maszyny parowej, fontanna „Żabka” oraz fontanna „Jaś i Małgosia”.

- **Zespół Łazienek**

Zespół zabytkowych budynków uzdrowiskowych, na który składają się następujące obiekty: Łazienki nr I „Komitetowe” (obecnie Zakład Przyrodolecznicy), Łazienki nr II „Skarbowe” (obecnie hotel), Łazienki nr III „Bankowe” ze znajdującym się przed nimi dywanem kwiatowym, Łazienki nr IV (obecnie Szpital Uzdrowiskowy nr 1), willa „Mała Romana”.

Obiekty Łazienek nr I i nr II wymagają remontu i modernizacji ze względu na niezadawalający stan techniczny.

- **Dworek Prezydenta RP**

Obiekt zlokalizowany w parku Sosnowym. Dworek mieści pamiątki po prezydencie Ignacym Mościckim oraz wystawy czasowe przedstawiające działalność prezydentów.

- **Fontanna „Grzyb”**

Położona w centrum miasta i stanowiąca część „Szlaku Solankowego”, jest nie tylko obiektem przyciągającym zwiedzających, ale również jest obudową źródła nr 11, czyli głębokiego na 414 m odwiertu, zasilającego ciechocińskie tężnie.

- **Teatr Letni**

Obiekt został zbudowany w stylu secesji szwajcarskiej w 1891 roku według projektu architekta Adolfa Wilhelma Schimmelpfenniga na zlecenie uzdrowiska. Budowa trwała krótko, bo zaledwie rok. Drewniany budynek posiadał pierwotnie 240 miejsc i sześć łóż. W 1901 roku rozbudowano scenę,

wykorzystując dawne murowane stajnie rosyjskie. Widownię uzupełniono balkonem i dwiema lożami. Warszawskie Teatry Rządowe przekazały teatrowi zapasy używanych dekoracji i foteli.

Przez II wojnę światową teatr stanowił prawdziwą mekkę dla uznanych artystów z całego kraju. O możliwość występów na jego scenie ubiegały się zarówno prowincjonalne zespoły, jak i artyści renomowanych teatrów stałych. Teatr cieszył się wśród aktorów dużą popularnością, m.in. dlatego, że jedna z tras wędrówek trup teatralnych wiodła na sezon letni z różnych miast Królestwa Polskiego do Ciechocinka. Po II wojnie światowej teatr ciechociński podupadał. W latach pięćdziesiątych XX wieku przedstawiał już stan oplakany. Niemniej koncerty odbywały się nadal. W 1984 roku budynek został wpisany do rejestru zabytków. Odrestaurowano go w 1998 roku i do chwili obecnej pełni swoją pierwotną funkcję. Jest jednym z trzech tego typu obiektów w Europie, a jedynym w Polsce.

Aktualnie budynek teatru wymaga ponownego remontu. W mającym ponad 120 lat obiekcie konieczne są do przeprowadzenia następujące prace: modernizacja instalacji i urządzeń technicznych, remont elewacji, remont sanitariatów, remont podłogi i części widowni, remont garderoby, budowa/montaż podjazdu dla niepełnosprawnych artystów, który umożliwiłby im samodzielne dostanie się na scenę.

Zdjęcia 1. Teatr Letni

Źródło: Opracowanie własne.

- **Park Sosnowy**

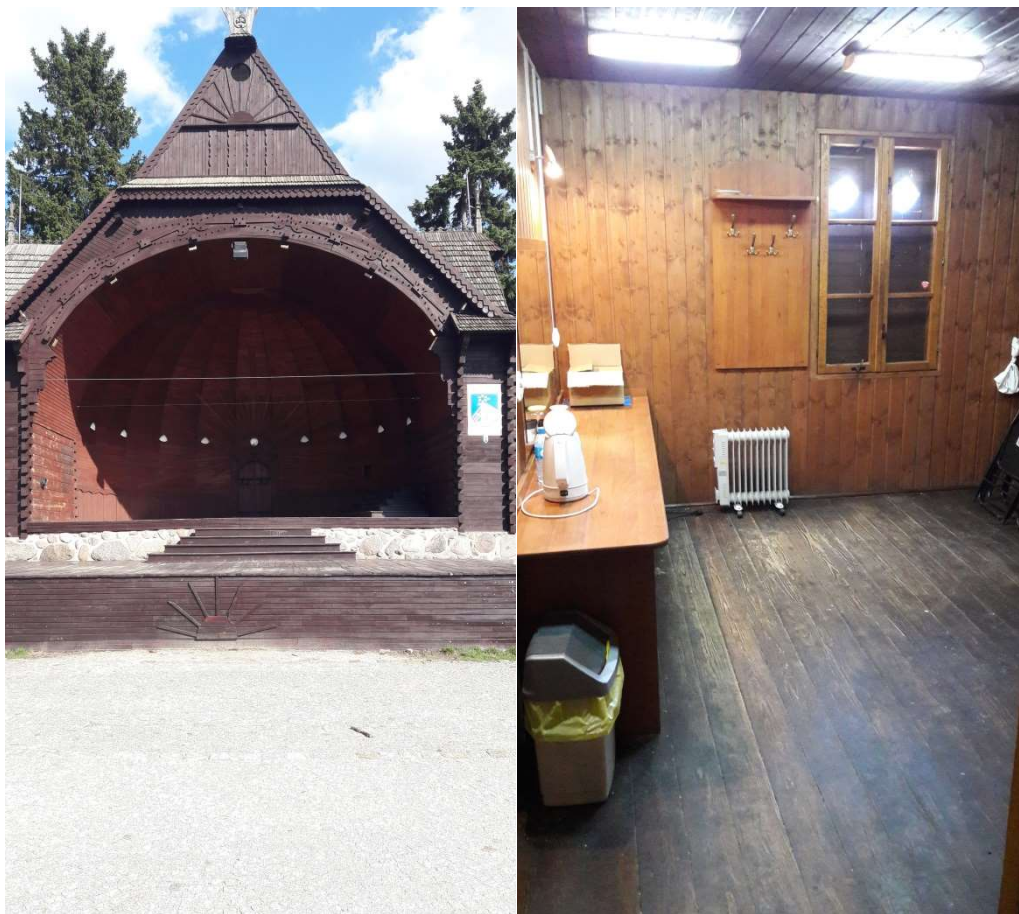
Zwany potocznie laskiem sosnowym został założony w 1889 r. Powstał na terenie naturalnego lasu sosnowego zagospodarowanego w formie parku. Na powierzchni około 8 ha wśród różnych gatunków drzew z dominacją sosny wytyczono alejki spacerowe oraz zainstalowano ławki. Na jego skraju od ul. Leśnej wykonano klomby kwiatowe. Spacerując alejkami parku na jego obrzeżach zobaczyć można dworek prezydentów RP, wieżę wodociągową oraz Dom Zdrojowy.

- **Muszla koncertowa**

Obiekt jest zlokalizowany w centrum parku Zdrojowego. Muszla została zaprojektowana przez Waldemara Piotra Feddersa jako estrada koncertowa. Powstała w 1909 roku w nietypowym dla Ciechocinka, zakopiańskim stylu. Występowało tu wielu znanych w całej Polsce wykonawców, koncertowała tutaj słynna Orkiestra Zdrojowa. Również obecnie przez całe lato Muszla tętni życiem. Tutaj prezentują się wykonawcy licznych ciechocińskich festiwali: Spotkań z Folklorem Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej, Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenki Strażackiej, Gali Polskich Tenorów, Festiwalu Operowo-Operetkowego, Festiwalu „Blues bez Barier” oraz Festiwalu Piosenki Młodzieży Niepełnosprawnej.

Ponad 100 letni obiekt muszli koncertowej wymaga odnowy, m. in. poprzez działania mające na celu renowację elementów zewnętrznych czy wymianę proscenium.

Zdjęcia 2. Muszla koncertowa

Źródło: Opracowanie własne.

- Pijalnia wód mineralnych

Umieszczona w Parku Zdrojowym Pijalnia Wód Mineralnych (tzw. „Kursaal”) powstała w latach 1880 - 1881 w formie krytej galerii spacerowej wg projektu Edwarda Cichockiego. Zbudowana z drewna, w stylu "szwajcarskim", do dziś zachwyca swą elewacją, zdobioną drewnianą ażurową koronką. W okresie międzywojennym przebudowana, obecnie mieści także salę koncertową i kawiarnię "Bristol". Pijalnia Wód Mineralnych należy do najstarszych obiektów w Ciechocinku.

Obecnie Pijalnia jest nieczynna. Obiekt wymaga remontu i modernizacji. Konieczne jest przeprowadzenie prac polegających m. in. na: dostosowaniu obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych i przepisów p.poż., konserwacje i wymiany konserwatorskie stolarki drzwiowej i elementów drewnianych wewnętrznych, instalacje: elektryczne, sanitarne, c.o.; przygotowanie zabudowy g/k; wydzielenie toalet wraz z wyposażeniem; odbudowa źródła; posadzki i ściany; wymalowania i tapetowanie. Niezbędny jest także zakup wyposażenie.

Zdjęcia 3. Pijalnia wód mineralnych

Źródło: Opracowanie własne.

5.5. Sfera środowiskowa

Obszar całego miasta położony jest w pradolinie Wisły, w obszarze zwanym Kotliną Toruńską. Ciechocinek i teren wokół miasta z uwagi na usytuowanie w dolnym biegu Wisły, charakteryzującym się bogactwem jakościowym i ilościowym ptaków. Obszary te zostały włączone do europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000.

Na terenie jednostki strukturalnej 1 znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- **Obszar chronionego krajobrazu Niziny Ciechocińskiej** – teren ma znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej siedlisk Kotliny Płockiej, Kotliny Toruńskiej, Pojezierza Dobrzyńskiego, ochrony monokulturowych lasów sosnowych tworzących mikroklimat Ciechocinka oraz zachowania krajobrazu nadwiślańskiego. Istotne znaczenie ma również ochrona rzeki Wisły, Tążyny i Mieni wraz z pasem roślinności okalającej, głównie lasów liściastych oraz ochrona piękna nadwiślańskiego krajobrazu posiadającego cechy zbliżone do naturalnych.
- **Pomnik przyrody** – drzewo. Pomnik znajduje się w Parku Zdrojowym. Jest to dąb szypułkowy o wysokości około 23 m i obwodzie 4,10 m.

Na obszarze jednostki strukturalnej 1 znajdują się następujące tereny zieleni: trzy parki uzdrowiskowe – Zdrojowy, Tężniowy i Sosnowy, dywany kwiatowe, skwery, zieleńce i parki przy sanatoriach, szpalery drzew wzdłuż ulic. Poniższe informacje dotyczą szaty roślinnej występującej na obszarze jednostki:

- **Park Zdrojowy** – szata roślinna parku jest zróżnicowana, starodrzew – klony, dęby, lipy i świerk, jak również gatunki introdukowane: milorząb, tulipanowiec, drzewo korkowe;
- **Park Tężniowy** to obszar spacerowy z trawnikami i urządzonymi rabatami kwiatowymi (zegar kwiatowy). Wzdłuż alei rosną drzewa słonolubne, takie jak srebrnolistne wierzby pachnące, miłodrzew, sofora, wierzba japońska, czerwone buki;
- **Park Sosnowy** jest parkiem leśnym z przewagą starodrzewu sosny;
- **Tarasy Hellwiga** – parter zieleni przy Łazienkach wzdłuż al. Armii Krajowej, nazwany od imienia projektanta, Zygmunta Hellwiga. Teren obsadzony jest na całej długości kobiercami kwiatowymi. Wraz z fontanną ze zmiennym programem wyrzutu wody oraz podświetleniem jest ulubionym miejscem spacerowym dla kuracjuszy;
- **Dywan kwiatowy** na całej szerokości zieleńca przed dawnymi Łazienkami III. Jego układ i kompozycja zmieniana jest co roku. Do uzyskania efektownego kwietnika, wysadza się tu rośliny o ozdobnych liściach w różnych odmianach i gatunkach. Dywan jest pielęgnowany i strzyżony, dzięki czemu ma efektowny wygląd przez cały sezon letni. Na obsadzenie dywanu zużywa się ok. 20 tysięcy sadzonek roślin. Jego obwódkę stanowi trawnik z krzewami żywotnika kulistego, formowanego;
- **Skwer przy Teatrze Letnim** (ul. Żelazna) – po renowacji znajduje się fontanna „Radosna Zabawa” (o powierzchni 46 m²) z 20 dyszami wodnymi, wbudowanymi w nawierzchnię ścieżki pieszej i podświetlonymi reflektorami typu LED z kolorowym światłem. Ponadto pojawiły się cztery pergole wyposażone w fontanny typu kurtyna wodna. Przybyło wiele miejsc do wypoczynku – ławeczki, podesty, rabaty kwiatowe, zbiornik wodny oraz ogród japoński. Przed kinem ułożono z kostki brukowej wzór w kształcie logo Ciechocinka oraz zainstalowano szklaną, podświetlaną kolorowymi lampami, rzeźbę. Projekt został opracowany w konkursie „Kierunek Ciechocinek”;
- **Skwer im. Konstantego Leona Wolickiego**, rozciągający się od centrum uzdrowiska w kierunku południowym. Skwer zamyka plac przykościelny. Skwer jest poprzecinany utwardzonymi alejkami z dużą ilością ławek. Znajduje się tu również ławeczka, na której lubiła przesiadywać aktorka Mieczysława Ćwiklińska;
- Skwer przy kościele parafialnym Świętych Apostołów Piotra i Pawła; ogrody sanatoryjne; zieleń uliczna; cmentarze itp.

Zgodnie z dokumentem „Roczna ocena jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2014”, opracowanym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, miasto Ciechocinek należy do strefy kujawsko-pomorskiej (kod strefy PL0404), która obejmuje obszar województwa kujawsko-pomorskiego, z wyłączeniem miast: Bydgoszcz, Toruń i Włocławek. Strefę tę zaliczono do niekorzystnej klasy C, z uwagi na ponadnormatywne stężenia pyłu zawieszonego PM10.

Poniżej przedstawiono zestawienie klas strefy kujawsko-pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2014 r., dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi (kryterium – poziom dopuszczalny).

Tabela 9. Zestawienie klas strefy kujawsko-pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń

L.p.	Substancja	Klasa
1	Dwutlenek siarki	A
2	Dwutlenek azotu	A
3	Pyl zawieszony PM10	C
4	Pyl zawieszony PM 2,5	A
5	Ołów	A
6	Benzen	A
7	Tlenek węgla	A

Klasa A – nie przekracza poziomu dopuszczalnego
Klasa C – przekracza poziom dopuszczalny

Źródło: *Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, „Roczna ocena jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2014”.*

Na terenie jednostki strukturalnej 1 znajduje się stała stacja pomiarowa, zlokalizowana między tętnią nr I a tętnią nr III.

Najważniejszym zanieczyszczeniem zagrażającym środowisku jest pył PM10. Na przestrzeni ostatnich 10 lat, tj. od 2004 do 2014 r., na terenie Ciechocinka nie zanotowano przekroczeń poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego (40 µg/m³).

Wystąpiły natomiast przekroczenia dla poziomu 24-godzinnego (50 µg/m³) dla pyłu zawieszonego PM10. Przekroczenie dopuszczalnej normy częstości przekroczeń (35 razy/rok) na stacji wyniosło 45 razy w 2014 r. w okresie zimowym tj., od stycznia do marca i od października do grudnia. W roku 2015 (do 2 października) liczba przekroczeń dla poziomu 24 godzinnego mieściła się poniżej normy 35 razy w roku i wyniosła 24.

W tymże roku wystąpiły również przekroczenia stężenia średniego rocznego (1 ng/m³) benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. Benzo(a)piren występuje w dymie podczas spalania niecałkowitego, m.in. w smogu powstającym w wyniku niskiej emisji – przede wszystkim wskutek spalania węgla, w mniejszym stopniu śmieci (najczęściej tworzyw sztucznych) oraz także częściowo jako emisje transportowe. Stężenie benzo(a)pirenu w powietrzu jest jednym z parametrów oceny jakości powietrza.

Zwłaszcza w przypadku uzdrowiska zanieczyszczenie powietrza jest czynnikiem obniżającym jakość życia mieszkańców i gości. Opracowanie planów (np. plan gospodarki niskoemisyjnej) i podjęcie działań w zakresie zmniejszenia stężenia zanieczyszczeń w powietrzu powinno być jednym z priorytetowych działań w kolejnych latach.

Na obszarze jednostki 1 występuje również możliwość zagrożeń związanych z rzeką Wisłą, istotnych dla miasta położonego w całości na terenach zalewowych. W celu bezpieczeństwa publicznego i warunków społecznych planuje się w najbliższych latach (ok. 2020 r.) budowę drugiego stopnia na Wiśle z elektrownią wodną o mocy ok. 80 MW.

5.6. Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Jednostka strukturalna 1 pokryta jest w przeważającej części zabudową wielorodzinną, administrowaną przez spółdzielnie mieszkaniowe i TBS. Pozostałą zabudowę stanowią domy

jednorodzinne. Prawie wszystkie gospodarstwa domowe są podłączone do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, większość z posiada centralne ogrzewanie i jest podłączona do sieci gazowej.

Stan dróg w obrębie jednostki strukturalnej 1 jest dobry. Wymiany wymagają jednak lampy oświetlające drogi. Konieczny jest montaż oświetlenia energooszczędnego. Inwestycja przyniesie korzyści finansowe dla gminy oraz wpłynie na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców na drogach.

5.7. Przestrzeń zdegradowana

Na obszarze jednostki strukturalnej 1, znajduje się przestrzeń zdegradowana w postaci dworca kolejowego. Obiekt położony jest na działce o powierzchni 44.752 m² i składa się z dwóch części: starej wybudowanej w latach 1866-1869 i nowej powstałej w latach 1901-1902. Decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dn. 30.12.1999 r. obiekt dworca został wpisany do rejestru zabytków pod nr 422/A. Zarówno budynek jak i teren dworca należy uznać za zdegradowany.

Linia kolejowa w Ciechocinku powstała w 1867 r. jako boczne odgałęzienie od Kolei Warszawsko-Bydgoskiej. Była to jedna z najstarszych linii kolejowych w Polsce. Obecnie tory kolejowe nie są wykorzystywane. W najbliższej przyszłości planuje się uruchomienie linii na potrzeby kolei turystycznej, stąd wynika konieczność uporządkowania i zagospodarowania przestrzeni wokół budynku dworca.

Budynek dworca jest używany, ale nie pełni swoich pierwotnych funkcji. Obecnie znajdują się w nim niewielkie lokale usługowe. Rozważa się zagospodarowanie budynku na hotel, centrum informacji Ciechocinek lub obiekt pełniący funkcje rekreacji, urody i zdrowia.

Zdjęcie 4. Dworzec kolejowy w Ciechocinku

Źródło: Opracowanie własne.

5.8. Wnioski pod kątem występowania stanu kryzysowego

- Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w jednostce strukturalnej 1 (26,5%) wyższy niż średni udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w całym mieście – 24%, powiecie – 19,9% i województwie – 19,1%;
- Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w jednostce strukturalnej 1 (9,9%) wyższy niż w całym mieście – 9,1% i województwie – 8,2%;
- Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem jednostki strukturalnej 1 wynosiła (12,6%) wyższa niż w całym mieście – 9,1%, powiecie – 12,4% i województwie – 9,7%;
- Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych edukacją przedszkolną na terenie jednostki strukturalnej 1 (71%) niższy niż średni wskaźnik dla całego miasta (84%), powiatu (76,4%) i województwa (77,6%);
- Wymagające odnowy obiekty Teatru Letniego i Muszli Koncertowej;
- Obecność na terenie jednostki strukturalnej 1 zdegradowanego, nieczynnego obiektu po byłej pijalni wód mineralnych;
- Wymagający zagospodarowania teren po obecnie nieczynnym basenie solankowym;
- Obecność na terenie jednostki strukturalnej 1 przestrzeni zdegradowanej w postaci nieczynnego dworca kolejowego.

Rozdział 6.

Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Rewitalizacja to proces, który pozwala na kompleksową odnowę zdegradowanych obszarów gmin. Ma ona na celu rozwiązywanie problemów społecznych, gospodarczych oraz funkcjonalnych tych części gminy, które najbardziej wymagają publicznej interwencji. Rewitalizacja to trudny proces, który zwiastuje jednak duże pozytywne zmiany dla mieszkańców obszarów zdegradowanych, ale też całych miast i gmin. Dobrze opracowany i zrealizowany proces rewitalizacji może stanowić silny impuls rozwojowy i przyczynić się do wszechstronnej poprawy jakości życia.

Istotą rewitalizacji jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, które jest prowadzone w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki.

Poniższy schemat obrazuje sposób przeprowadzenia analizy wyników uzyskanych podczas diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Ciechocinku oraz określenia wizji oraz celów, kierunków i zadań w ramach procesu rewitalizacji.

Schemat 2. Proces rewitalizacji w mieście Ciechocinek

Źródło: Opracowanie własne.

Proces rewitalizacji w Ciechocinku będzie prowadzony na obszarze jednostki strukturalnej 1 zlokalizowanej w centralnej części miasta. Koncepcja rewitalizacji dla Ciechocinka powinna być spójna z jego uzdrowiskową funkcją oraz stanowić kontynuację misji określonej w poprzednim programie rewitalizacji miasta. Misją Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ciechocinek na lata 2008-2013 było umocnienie funkcji uzdrowiskowych Ciechocinka oraz turystycznych i rekreacyjnych, a także usług okołoturystycznych w celu ożywienia rynku pracy i usług na terenie miasta. Zapisy te są nadal aktualne, gdyż funkcje uzdrowiskowe oraz turystyka, generują coraz silniejszy rozwój gospodarki. Należy przyjąć, że konsekwentna realizacja programu z uwzględnieniem tych funkcji doprowadzi do poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej miasta, a także wpłynie pozytywnie na cały region.

**WIZJA REWITALIZACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY
MIEJSKIEJ CIECHOCINEK NA LATA 2017-2023 ZAKŁADA REALIZACJĘ
NASTĘPUJĄCYCH PROCESÓW:**

- Integrowanie mieszkańców wokół wspólnych wartości i celów motywujących ich do podejmowania działań partnerskich;
- Włączenie grup problemowych w życie społeczności lokalnej, m. in. poprzez wykorzystanie działalności kulturalnej;
- Działania na rzecz aktywizacji i włączenia do życia zawodowego osób długotrwale bezrobotnych oraz niemających szans na zatrudnienie z uwagi na wiek, niepełnosprawność, brak odpowiedniego wykształcenia czy płeć;
- Rozwój oferty opieki i aktywizacji dla osób starszych, zarówno w zakresie niezbędnej infrastruktury jak i działań prozdrowotnych, edukacyjnych i aktywizacyjnych;
- Organizacja form pomocy w ramach wyrównywania szans edukacyjnych oraz zapewnienia opieki wychowawczej dla dzieci i młodzieży zamieszkujących obszar rewitalizacji;
- Modernizacja i remont obiektów publicznych na obszarze rewitalizacji (w szczególności budynków pełniących funkcje zdrowotne, kulturalne i rekreacyjne) w celu poprawy dostępności i jakości usług społecznych;
- Przystosowanie obiektów zdegradowanych i zaniedbanych do pełnienia funkcji społecznych (w szczególności kulturalnych).

Rozdział 7.

Cele rewitalizacji i kierunki działań

W odpowiedzi na problemy zidentyfikowane na etapie diagnozy i konsultacji społecznych wyznaczono odpowiadające im cele rewitalizacji odnoszące się przede wszystkim do sfery społecznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Poniżej sformułowane cele są pochodną wizji określającej stan końcowy procesu rewitalizacji w roku 2023 i są ukierunkowane na osiągnięcie efektów procesów rewitalizacji w województwie kujawsko-pomorskim. Każdy cel został opisany przy pomocy skwantyfikowanych wskaźników z określonymi wartościami bazowymi i docelowymi. Do każdego z celów rewitalizacji przypisano konkretne kierunki działań. Stanowią one zestawienie najważniejszych grup działań pozwalających na osiągnięcie założonych celów.

Tabela 10. Cel, kierunki działań i przedsięwzięcia

CEL	KIERUNKI DZIAŁAŃ	PRZEDSIĘWZIĘCIA
Integracja i aktywizacja lokalnej społeczności	1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości wśród mieszkańców	1.1. Zwiększenie aktywności zawodowej oraz zdolności do wejścia na rynek pracy osób bezrobotnych
	2. Rozwój oferty opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych	2.1. Wsparcie funkcjonowania Ośrodka Dziennego Pobytu
	3. Wsparcie dzieci i młodzieży z deficytami edukacyjnymi oraz problemami wychowawczymi	3.1. Rozszerzenie oferty świetlicy terapeutycznej
	4. Rozwój oferty zdrowotnej, kulturalnej i rekreacyjnej	4.1. Integracja jednostek społecznych, instytucji kultury i środowisk artystycznych w celu organizacji wydarzeń i imprez kulturalnych dla mieszkańców
4.2. Rewitalizacja obiektów pełniących funkcje zdrowotne, kulturalne i rekreacyjne		

Źródło: *Opracowanie własne.*

Każdy z celów został opisany skwantyfikowanymi wskaźnikami, z określonymi wartościami bazowymi i docelowymi planowanymi do osiągnięcia w 2023 r.

Tabela 11. Wskaźniki dla celów rewitalizacji

Nazwa wskaźnika	Rok bazowy	Rok docelowy
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna – os.	0	10
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – os.	0	60
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu – os.	0	3
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – szt.	0	3

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział 8.

Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Dla zapewnienia osiągnięcia wyznaczonych celów oraz wyprowadzenia obszarów rewitalizowanych ze stanu kryzysowego, a także zrealizowania wytyczonych kierunków działań niezbędne jest wskazanie głównych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Na przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się projekt lub grupa projektów i innych działań w szczególności o charakterze społecznym, gospodarczym, urbanistycznym, budowlanym, środowiskowym, konserwatorskim, edukacyjnym, naukowym, zdrowotnym lub kulturalnym, wynikających z programu rewitalizacji i logicznie powiązanych z treścią oraz celami programu.

W poniższej tabeli wskazano kluczowe dla procesu rewitalizacji przedsięwzięcia oraz projekty rewitalizacyjne nastawione na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów.

Kolejna tabela zawiera zbiorczy opis tzw. uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których realizacja również przyczyni się do osiągnięcia założonych efektów rewitalizacji, a których dokładne określenie na tym etapie nie jest możliwe.

Tabela 12. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
CEL: INTEGRACJA I AKTYWIZACJA LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI									
Kierunek działań 1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości wśród mieszkańców									
Jednostka strukturalna 1	1.1. Zwiększenie aktywności zawodowej oraz zdolności do wejścia na rynek pracy osób bezrobotnych	Aktywizacja społeczno- zawodowa bezrobotnych w mieście Ciechocinek	Spoleczny	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Celem projektu jest zwiększenie aktywności zawodowej 10 beneficjentów z miasta Ciechocinka poprzez poprawę ich zdolności do wyjścia na rynek pracy, poprzez m. in.: - szkolenia w zakresie obsługi wózków widłowych, hydrauliki, malarstwa, tapicerki, usługi opiekuńcze itp.) - warsztaty, np. z psychologiem (w celu akceptacji samego siebie i odnalezienia swoich możliwości), doradcą zawodowym, instruktorami, itd. - treningi - pomoc w znalezieniu miejsc w celu zdobycia praktyk.	Ciechocinek	100.000,00	Wzrost aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna – 10 os.
CEL: INTEGRACJA I AKTYWIZACJA LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI									
Kierunek działań 2. Rozwój oferty opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych									

Jednostka strukturalna 1	2.1. Wsparcie funkcjonowania Ośrodka Dziennego Pobytu	Doposażenie i funkcjonalność Ośrodka Dziennego Pobytu	Społeczny	Gmina Miejska Ciechocinek	W ramach projektu planuje się realizację następujących zadań w funkcjonującym w mieście Ośrodku Dziennego Pobytu: stworzenie profesjonalnej sali komputerowej, w której odbywać się będą intensywne kursy komputerowe z zakresu obsługi Internetu, jak również podstawowych programów biurowych, takich jak edytor tekstów czy arkusze kalkulacyjne, organizacja kursów lingwistycznych – np. język angielski, niemiecki, hiszpański, zajęć rekreacyjno-rehabilitacyjnych we współpracy z dietetykiem, zajęć kulinarnych, kursów tańca, warsztatów – sesji fotograficznych, warsztatów pisarskich, doposażenie pracowni plastycznej, organizacja zajęć z psychologiem.	Ciechocinek	200.000,00	Wzrost aktywności społecznej mieszkańców	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 10 os.
CEL: INTEGRACJA I AKTYWIZACJA LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI									
Kierunek działań 3. Wsparcie dzieci i młodzieży z deficytami edukacyjnymi oraz problemami wychowawczymi									
Jednostka strukturalna 1	3.1. Rozszerzenie oferty świetlicy terapeutycznej	Świetlica Socjoterapeutyczna, a okno na przyszłość	Społeczny/Techniczny	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Projekt zakłada udział ok. 10 – 15 dzieci ze świetlicy Socjoterapeutycznej działającej w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Dzieci w wieku 9 - 16 lat.	Ciechocinek	100.000,00	Wzrost aktywności społecznej mieszkańców	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 10 os.

CEL: INTEGRACJA I AKTYWIZACJA LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI

Kierunek działań 4. Rozwój oferty zdrowotnej, kulturalnej i rekreacyjnej

<p>Jednostka strukturalna 1</p>	<p>4.1. Integracja jednostek społecznych, instytucji kultury i środowisk artystycznych w celu organizacji wydarzeń i imprez kulturalnych dla mieszkańców</p>	<p>Teatr Letni miejscem integracji lokalnej społeczności</p>	<p>Społeczny</p>	<p>Gmina Miejska Ciechocinek / Miejskie Centrum Kultury w Ciechocinku</p>	<p>Stworzenie w teatrze miejsca dla wszelkich form teatralnych połączonych z prezentacjami sztuk plastycznych i innych form przekazu. Ośrodek miałby stwarzać warunki do nauki i organizowania przeglądów teatralnych. Projekt zakłada utworzenie grupy teatralnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz osób niepełnosprawnych. Planuje się zatrudnienie instruktorów teatralnych prowadzących zajęcia integrujące artystów oraz amatorów sztuk. Nauka obejmowałaby obok zapoznania się z warsztatem aktorskim również przygotowanie scenarii i kostiumów dając możliwość utworzenia mini pracowni krawieckiej. W ramach działalności teatru planuje się także przeglądy teatralne i sztuk pokrewnych, prezentacje muzyczne i multimedialne, zajęcia plastyczne, rzeźbiarstwo i pokazy mody. W budynku zostanie także utworzona pracownia fotograficzna.</p>	<p>Ciechocinek</p>	<p>300.000,00</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Aktywizacja różnych środowisk zarówno uczestników jak i odbiorców spektakli -Edukacja dzieci i młodzieży -Psychoterapia -Socjoterapia -Terapia osób z niepełnosprawnościami -Rozwinięcie zdolności, zainteresowań i zamiłowań, przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym -Utworzenie miejsc pracy 	<p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 30 os.</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu – 3 os.</p>
---------------------------------	--	--	------------------	---	--	--------------------	-------------------	--	---

Jednostka strukturalna 1	4.1. Integracja jednostek społecznych, instytucji kultury i środowisk artystycznych w celu organizacji wydarzeń i imprez kulturalnych dla mieszkańców	Utworzenie Pijalni Wód Mineralnych w zrewitalizowanym budynku w Parku Zdrojowym	Spoleczny	Gmina Miejska Ciechocinek / Przedsiębiorstwo uzdrowiskowe Ciechocinek	W ramach projektu planuje się utworzenie w obiekcie pijalni wód mineralnych i kawiarni. Ponadto, pijalnia miałaby pełnić funkcję galerii, w której lokalni artyści mogliby prezentować swoje dzieła. Można by w niej także wyświetlać filmy. Obiekt stałby się miejscem spotkań i integracji społeczności lokalnej.	Ciechocinek	100.000,00	Wzrost aktywności społecznej mieszkańców	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 10 os.
--------------------------	--	---	-----------	---	---	-------------	------------	--	--

Jednostka strukturalna 1	4.2. Rewitalizacja obiektów pełniących funkcje zdrowotne, kulturalne i rekreacyjne	Rewitalizacja i remont wraz z wyposażeniem Pijalni Wód Mineralnych znajdującej się w Parku Zdrojowym w Ciechocinku w celu wykorzystania obiektu umożliwiającego poprawę dostępu do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych w uzdrowisku	Infrastrukturalny	Gmina Miejska Ciechocinek / Przedsiębiorstwo uzdrowiskowe Ciechocinek	Prace remontowe budowlane polegające na: dostosowaniu obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych i przepisów p.poż., konserwacje i wymiany konserwatorskie stolarki drzwiowej i elementów drewnianych wewnętrznych, instalacje: elektryczne, sanitarne, c.o.; przygotowanie zabudowy g/k; wydzielenie toalet wraz z wyposażeniem; odbudowa źródła; posadzki i ściany; wymalowania i tapetowanie. Wydatki na wyposażenie: meble (krzesła, kanapy, stoliki), zabudowa meblowa baru wraz z wyposażeniem (lodówki, ekspresy, zmywarki, witryny ekspozycyjne), szklony i iluminacje. Zagospodarowanie terenu przyległego: projekt i wkomponowanie rosariów, nasadzenia wieloletnie.	Ciechocinek	350.000,00	Wzrost aktywności społecznej mieszkańców	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.
Jednostka strukturalna 1	4.2. Rewitalizacja obiektów pełniących funkcje zdrowotne, kulturalne i rekreacyjne	Rewitalizacja budynku Teatru Letniego w Ciechocinku	Infrastrukturalny	Gmina Miejska Ciechocinek / Miejskie Centrum Kultury w Ciechocinku	Modernizacja instalacji i urządzeń technicznych, remont elewacji, remont sanitariatów, podłogi i części widowni.	Ciechocinek	2.100.000,00	Wzrost aktywności społecznej mieszkańców	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.

Jednostka strukturalna 1	4.2. Rewitalizacja obiektów pełniących funkcje zdrowotne, kulturalne i rekreacyjne	Remont i modernizacja Muszli Koncertowej	Infrastrukturalny	Gmina Miejska Ciechocinek / Miejskie Centrum Kultury w Ciechocinku	Renowacja elementów zewnętrznych, wymiana proscenium.	Ciechocinek	460.000,00	Wzrost aktywności społecznej mieszkańców	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.
--------------------------	---	--	-------------------	--	---	-------------	------------	--	---

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 13. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Lp.	Typ przedsięwzięcia ⁴	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne
1	2	3	4
CEL: INTEGRACJA I AKTYWIZACJA LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI			
Kierunek działań 4. Rozwój oferty zdrowotnej, kulturalnej i rekreacyjnej			
Jednostka strukturalna 1	1.	T	Odnowa i rewitalizacja zabytkowego dworca kolejowego na terenie miasta Ciechocinka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych.

⁴ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T – techniczny

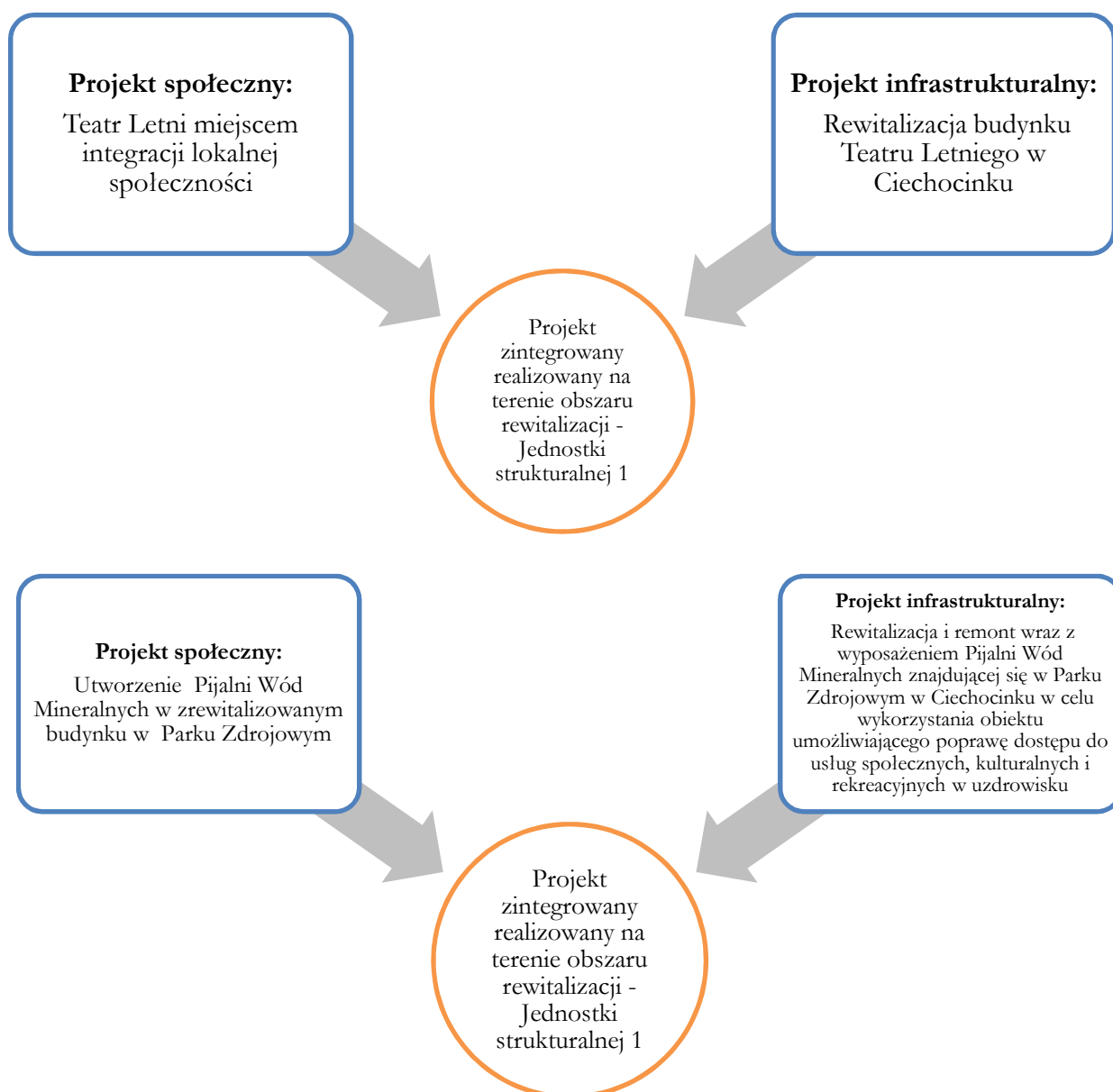
Rozdział 9.

Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/ przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji

9.1. Formuła projektów zintegrowanych

Podczas programowania procesu rewitalizacji nadrzędną zasadą jaką kierowano się przy wyborze projektów rewitalizacyjnych było zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach, przede wszystkim przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania. Zastosowano również tzw. **formułę projektów zintegrowanych**, która polega na tym, że w przypadku realizacji projektów infrastrukturalnych, planuje się również zrealizować projekty „miękkie” finansowane m. in. ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, ukierunkowane na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na podobozarach wskazanych do rewitalizacji, którym podporządkowany zostanie projekt infrastrukturalny. Poniższe schematy przedstawiają koncepcję zintegrowania poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z przykładowymi projektami realizowanymi w ramach tych przedsięwzięć

Schemat 3. Przykłady zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Źródło: Opracowanie własne.

9.2. Komplementarność przestrzenna i problemowa

Wszystkie projekty rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze rewitalizacji, natomiast zasięg ich oddziaływania będzie dużo większy niż wyznaczony obszar rewitalizacji. Projekty realizowane na terenie jednostki strukturalnej 1 będą wpływać na wszystkich jej mieszkańców oraz mieszkańców całego miasta. Dzięki tak dużemu promieniowaniu zaplanowanych projektów zapewnione zostanie, że program rewitalizacji będzie efektywnie oddziaływał na cały obszar dotknięty kryzysem.

Prowadzone działania nie spowodują przenoszenia problemów z obszarów rewitalizacji na inne obszary. Nie będą również prowadzić do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

Zaplanowane projekty rewitalizacyjne dopełniają się tematycznie, a program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji w niezbędnych aspektach (tj. społecznym i przestrzenno-funkcyjnym). Tym samym prowadzona rewitalizacja ma charakter kompleksowy, a nie fragmentaryczny, a realizowane projekty doprowadzą wskazany obszar do pożądanego stanu, o którym mowa w rozdziale 9. *Cele rewitalizacji i kierunki działań*. Podczas podejmowania strategicznych decyzji przez samorząd lokalny na innych polach, pod uwagę brane będą zaplanowane działania rewitalizacyjne, aby zapewnić lepszą koordynację tematyczną i organizacyjną działań administracji. Należy wskazać, że program rewitalizacji wykazuje zgodność z dokumentami strategicznymi m. in. na poziomie lokalnym, tak więc już na poziomie programowania rewitalizacji została zapewniona komplementarność problemowa.

9.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Przedstawiony w rozdziale 12. *System zarządzania realizacją programu rewitalizacji* został zaprojektowany w taki sposób aby zapewnić efektywne współdziałanie różnych instytucji na jego rzecz (samorządu gminnego i jego jednostek organizacyjnych oraz pomocniczych, organizacji pozarządowych, sektora przedsiębiorców i mieszkańców) oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. System zarządzania programem rewitalizacji został osadzony w systemie działania i zarządzania Gminy Miejskiej Ciechocinek w związku z czym zapewniona jest komplementarność proceduralna i instytucjonalna.

9.4. Komplementarność źródeł finansowania

Projekty rewitalizacyjne zawarte w niniejszym programie będą finansowane w oparciu o uzupełniające się środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszy Spójności (FS) oraz środków własnych Gminy Miejskiej Ciechocinek. Niewykluczone jest również angażowanie w proces rewitalizacji kapitału prywatnego (np. przedsiębiorców), jak również wykorzystanie formuły partnerstwa publiczno-prywatnego.

9.5. Komplementarność międzykresowa

W latach 2007-2013 na terenie Gminy Miejskiej Ciechocinek realizowano szereg projektów, które świadczą o tym, że działań podjęte w ramach rewitalizacji stanowią kontynuację dotychczasowych kierunków działań. Wśród nich znalazły się m. in. projekty zawarte w poniższej tabeli.

Tabela 14. Lista projektów zrealizowanych przez Gminę Ciechocinek

Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość projektu [zł]	Dofinansowanie z EU [zł]	Fundusz	Działanie
Odnowa funkcji publicznych zdegradowanych terenów uzdrowskich w Ciechocinku	Gmina Miejska Ciechocinek	11675987.76	6411133.14	EFRR	RPO WKP 2007-2013 6.2. Rozwój usług turystycznych i uzdrowskich
Termomodernizacja i remont obiektów Szpitala Uzdrowskiego nr III im. dr Markiewicza w Ciechocinku.	Przedsiębiorstwo o Uzdrowsko Ciechocinek S.A.	6839721.61	5364270.74	EFRR	RPO WKP 2007-2013 2.3. Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza
Przebudowa obiektu Szpitala Uzdrowskiego nr 3 im. dr Markiewicza wraz z zakupem wyposażenia.	Przedsiębiorstwo o Uzdrowsko Ciechocinek S.A.	5115904.26	3959637.57	EFRR	RPO WKP 2007-2013 6.2. Rozwój usług turystycznych i uzdrowskich
Podniesienie atrakcyjności Szpitala Uzdrowskiego nr 4 „Dom Zdrojowy” oraz podniesienie standardu technicznego obiektu poprzez przebudowę basenu ze stacją uzdatniania wody, poprawę dostępności do obiektu dla osób niepełnosprawnych oraz prace termomodernizacyjne	Przedsiębiorstwo o Uzdrowsko Ciechocinek S.A.	6964826.06	2863497.29	EFRR	RPO WKP 2007-2013 6.2. Rozwój usług turystycznych i uzdrowskich
Rozbudowa i rewitalizacja obiektu byłego kina „Zdrój” na funkcje kulturalne, miejskie centrum kultury miasta Ciechocinka	Gmina Miejska Ciechocinek	7517034.77	2284502.68	EFRR	RPO WKP 2007-2013 7.1. Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast
Rozbudowa istniejącego parkingu przy ul. Kolejowej w Ciechocinku, budowa pola namiotowego i kempingowego, budowa sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i energetycznej, budowa zaplecza sanitarnego oraz zaplecza gastronomicznego z uwzględnieniem zmiany nawierzchni	Gmina Miejska Ciechocinek	6114749.05	1900556.89	EFRR	RPO WKP 2007-2013 6.2. Rozwój usług turystycznych i uzdrowskich
Budowa ulicy Mickiewicza w Ciechocinku wraz z kanalizacją deszczową na odcinku od ulicy Kosmonautów do ulicy Słońsk Górny	Gmina Miejska Ciechocinek	2733969.36	1339969.28	EFRR	RPO WKP 2007-2013 1.1. Infrastruktura drogowa

Aktywność szansą na lepsze życie w Gminie Ciechocinek	Gmina Miejska Ciechocinek/Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechocinku	634800.74	539580.63	EFS	POKL 2007-2013 7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej
Podniesienie atrakcyjności Szpitala Uzdrawiskowego Nr 1 w Ciechocinku poprzez przebudowę basenu małego przez Przedsiębiorstwo Uzdrawisko Ciechocinek S.A.	Przedsiębiorstwo o Uzdrawisko Ciechocinek Spółka Akcyjna	873493.05	283534.77	EFRR	RPO WKP 2007-2013 6.2. Rozwój usług turystycznych i uzdrawiskowych
Edukacja - najlepsza inwestycja	Gmina Miejska Ciechocinek	158523.41	134744.90	EFS	POKL 2007-2013 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Mapy dotacji: www.mapadotacji.gov.pl.

Rozdział 10.

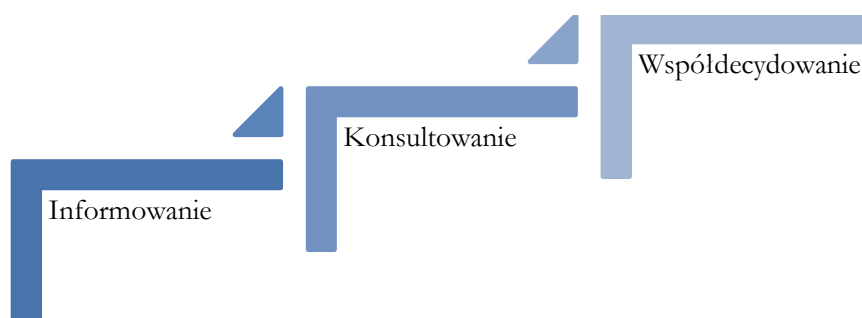
Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji

10.1. Interesariusze rewitalizacja

Partycypacja społeczna jest nieodłącznym elementem procesu rewitalizacji i stanowi fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Partycypacja powinna być ukierunkowana na możliwie dojrzałe formy uczestnictwa społeczności w podejmowaniu decyzji, które jej dotyczą. Nie powinna ograniczać się jedynie do informowania (np. w formie spotkań, dyskusji i warsztatów) czy konsultowania działań władz lokalnych. Procesowi rewitalizacji powinny towarzyszyć zaawansowane metody partycypacji, takie jak współdecydowanie, aktywne uczestnictwo w projektach czy kontrola obywatelska.

Schemat 4. Stopień zaangażowania interesariuszy w partycypację społeczną

Źródło: Opracowanie własne

Ideą rewitalizacji jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez prowadzone w sposób kompleksowy, zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, które są skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji. Podmioty zaliczane do interesariuszy rewitalizacji przedstawia poniższy schemat.

Schemat 5. Interesariusze rewitalizacji

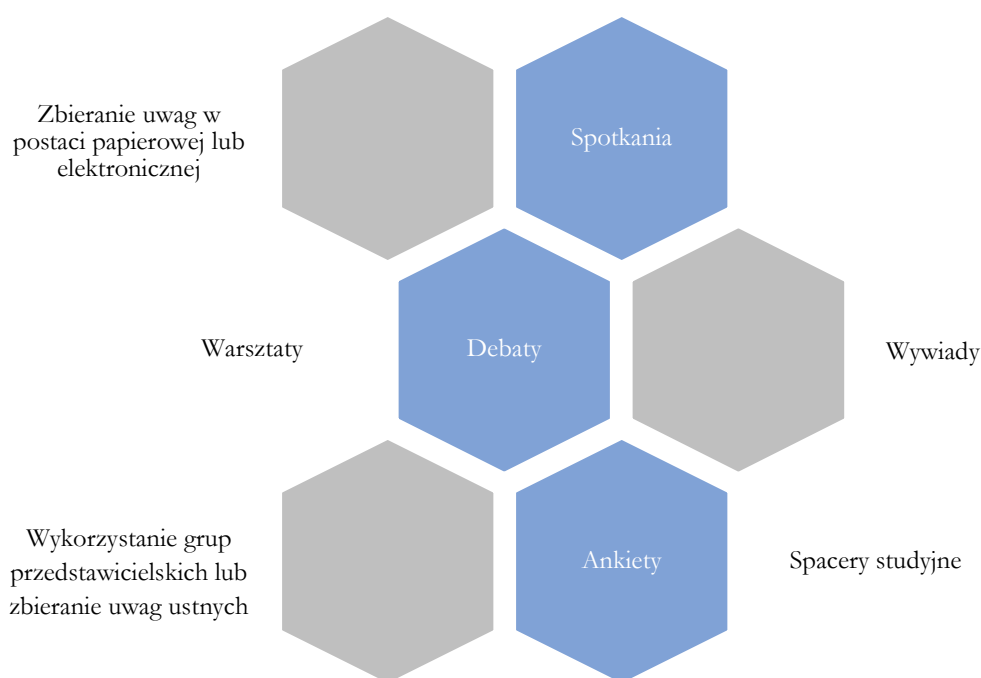
Interesariusze rewitalizacji	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze
	Mieszkańcy gminy inni niż mieszkańcy obszaru rewitalizacji
	Podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność gospodarczą na terenie gminy
	Podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność społeczną na terenie gminy, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne
	Jednostka samorządu terytorialnego i jej jednostki organizacyjne
	Organy władzy publicznej

Źródło: Opracowanie własne

10.2 Formy partycypacji społecznej

Aktywne uczestnictwo interesariuszy w procesie rewitalizacji zapewniają konsultacje społeczne. Ich formy przedstawia poniższy schemat.

Schemat 6. Formy konsultacji społecznych

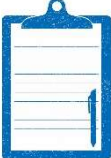
Źródło: Opracowanie własne

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Ciechocinek został wypracowywany przez samorząd gminny i poddany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Prace nad przygotowaniem programu opierały się na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością zamieszkującą obszar rewitalizacji, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi oraz innymi użytkownikami obszaru.

10.3. Konsultacje społeczne w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Konsultacje społeczne diagnozy dotyczącej wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji trwały **od 21 listopada do 8 grudnia 2016 r.** W tym czasie odbyły się spotkania z mieszkańcami, zbierane były uwagi do konsultowanych materiałów oraz przeprowadzone zostały ankiety.

Tabela 15. Formy konsultacji społecznych wykorzystane na etapie diagnozowania

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
<p>Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej</p> 	<p>W terminie od 21 listopada do 8 grudnia 2016 r. trwały konsultacje społeczne podczas których interesariusze mieli możliwość wnoszenia uwag do diagnozy dotyczącej wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji za pomocą formularza konsultacji społecznych.</p> <p>Formularz uwag był dostępny na stronie www.ciechocinek.bipst.pl oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego. Wypełniony formularz konsultacji można było przekazać e-mailem, przesłać pocztą tradycyjną na adres Urzędu Miejskiego lub dostarczyć osobiście do Urzędu.</p>
Spotkania	Spotkanie z mieszkańcami obszarów rewitalizacji, które odbyły się 25 listopada 2016 r. w Urzędzie Miejskim w Ciechocinku. W celu ułatwienia

	<p>zrozumienia prezentowanych treści i odniesienie się do nich, na spotkaniach wykorzystano wizualizację w postaci prezentacji graficznej. Przebieg spotkań wyglądał następująco:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Powitanie uczestników spotkania, • Etapy prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji, • Podstawowe pojęcia związane z rewitalizacją, • Zasięg obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na mapie, • Diagnoza obszaru rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> a) kryzysowe zjawiska w sferze społecznej, b) kryzysowe zjawiska w pozostałych sferach, c) potencjały obszaru, d) problemy obszaru, • Dyskusja na temat plusów i minusów danego obszaru, wizji jego rozwoju, celów rozwojowych i przedsięwzięć, • Przypomnienie o toczących się konsultacjach • Ankieta (opis znajduje się w dalszej części tabeli)
<p>Deбаты</p> 	<p>Deбаты były jednym z elementów spotkań z mieszkańcami obszarów rewitalizacji. Uczestnicy debaty starali się odpowiedzieć na następujące pytania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jakie są plusy i minusy zamieszkiwania w danej miejscowości – dobre i złe strony tego obszaru? • Jak dany obszar powinien wyglądać w przyszłości? • Jakie cele rozwojowe należy postawić? • Jakie przedsięwzięcia należy podjąć w ramach rewitalizacji aby osiągnąć cele i zrealizować wizję?
<p>Ankiety</p> 	<p>Podczas konsultacji społecznych diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, w terminie od 21 listopada do 8 grudnia 2016 r. przeprowadzono ankietę dotyczącą obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców na temat aktualnych problemów, czynników i zjawisk kryzysowych występujących na obszarach zdegradowanych gminy oraz potrzeb i oczekiwanych działań w zakresie rewitalizacji, mających na celu ich ożywienie społeczno-gospodarcze. Ankietę przeprowadzono także podczas spotkania z mieszkańcami obszarów rewitalizacji.</p> <p>Ankieta była dostępna na stronie www.ciechocinek.bipst.pl oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego. Wypełnioną ankietę można było przekazać e-mailem, przesłać pocztą tradycyjną na adres Urzędu Miejskiego lub dostarczyć osobiście do Urzędu.</p>

Źródło: Opracowanie własne

10.4. Konsultacje społeczne projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji

Konsultacje społeczne dotyczące projektu programu rewitalizacji zostały przeprowadzone w kwietniu 2017 r. Konsultacje były przeprowadzone w formie:

- uwag w postaci papierowej lub elektronicznej składanych poprzez formularz konsultacji zamieszczony wraz z projektem Lokalnego Programu Rewitalizacji na stronie Urzędu Miejskiego w Ciechocinku,
- spotkania konsultacyjnego.

Opinie w formie pisemnej można było składać na formularzu konsultacji społecznych, w sekretariacie Urzędu Miejskiego w Ciechocinku lub drogą elektroniczną. Projekt programu oraz formularz konsultacji został zamieszczony na stronie internetowej Urzędu Miejskiego: www.ciehocinek.bipst.pl.

Zdjęcie 5. Informacje o konsultacjach społecznych diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

The screenshot shows the website interface with a navigation menu on the left and right, and a central content area. The central area displays a public notice from the Mayor of Ciechocinek regarding social consultations for the identification of degraded and revitalization areas. The notice includes details about the consultation period (November 21 to December 8, 2016), the purpose of the consultations, and the methods of participation. A link to the survey form is provided at the bottom of the notice.

Źródło: www.ciehocinek.bipst.pl

10.5. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitorowania

Aby zapewnić i utrzymać zainteresowanie społeczeństwa rewitalizacją oraz zagwarantować wszystkim interesariuszom wiedzę i możliwość uczestniczenia w procesie rewitalizacji, przez cały okres wdrażania prowadzone będą działania związane z promocją i informowaniem o realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych zawartych w programie oraz stanie wdrażania programu. W celu zapewnienia każdemu zainteresowanemu dostępu do tych informacji i możliwość zgłaszania uwag przewidywane są następujące formy konsultowania/informowania:

- Strona internetowa www.ciehocinek.pl,
- Biuletyn Informacji Publicznej,
- Zebrania sołeckie,
- Promocja działań rewitalizacyjnych podczas lokalnych imprez,
- Rozmowy z przedstawicielami mieszkańców – radnymi i sołtysiem.

Rozdział 11.

Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do
głównych i uzupełniających projektów/
przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tabela 16. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ⁵	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowane
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
									10	11	12				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
JS 1	2017-2019	(1)Aktywizacja społeczno-zawodowa bezrobotnych w mieście Ciechocinek	S	1.1. Zwiększenie aktywności zawodowej oraz zdolności do wejścia na rynek pracy osób bezrobotnych	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	100.000,00	85	85.000,00	ESF	-	-	-	8.3	-	-
JS 1	2017-2019	(2)Doposażenie i funkcjonalność Ośrodka Dziennego Pobytu	S/T	2.1. Wsparcie funkcjonowania Ośrodka Dziennego Pobytu	Gmina Miejska Ciechocinek	200.000,00	85	170.000,00	EFS	-	-	-	9.1	9.1.2	-
JS 1	2017-2019	(3)Świetlica Socjoterapeutyczna, a okno na przyszłość	S	3.1. Rozszerzenie oferty świetlicy terapeutycznej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	100.000,00	85	85.000,00	EFS	-	-	-	11.1	-	-
JS 1	2017-2019	(4)Teatr Letni miejscem integracji lokalnej społeczności	S	4.1. Integracja jednostek społecznych, instytucji kultury i środowisk artystycznych w celu organizacji wydarzeń i	Gmina Miejska Ciechocinek / Miejskie Centrum Kultury w Ciechocinku	300.000,00	85	255.000,00	EFS	-	-	-	11.1	-	(7)

⁵ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T – techniczny

				impresz kulturalnych dla mieszkańców											
JS 1	2017-2019	(5)Utworzenie Pijalni Wód Mineralnych w zrewitalizowanym budynku w Parku Zdrojowym	S	4.1. Integracja jednostek społecznych, instytucji kultury i środowisk artystycznych w celu organizacji wydarzeń i imprez kulturalnych dla mieszkańców	Gmina Miejska Ciechocinek / Przedsiębiorstwo uzdrowiskowe Ciechocinek	100.000,00	85	85.000,00	EFS	-	-	-	11.1	-	(6)
JS 1	2017-2018	(6)Rewitalizacja i remont wraz z wyposażeniem Pijalni Wód Mineralnych znajdującej się w Parku Zdrojowym w Ciechocinku w celu wykorzystania obiektu umożliwiającego poprawę dostępu do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych w uzdrowisku	S	4.2. Rewitalizacja obiektów pełniących funkcje zdrowotne, kulturalne i rekreacyjne	Gmina Miejska Ciechocinek / Przedsiębiorstwo uzdrowiskowe Ciechocinek	350.000,00	85	297.500,00	-	EFRR	-	-	6.2 / 6.4	6.4.1	(5)
JS 1	2017-2018	(7)Rewitalizacja budynku Teatru Letniego w Ciechocinku	S	4.2. Rewitalizacja obiektów pełniących funkcje zdrowotne, kulturalne i rekreacyjne	Gmina Miejska Ciechocinek / Miejskie Centrum Kultury w Ciechocinku	2.100.000,00	85	1.785.000,00	-	EFRR	-	-	6.2 / 6.4	6.4.1	(4)
JS 1	2017-2019	(8)Remont i modernizacja Muszli	S	4.2. Rewitalizacja	Gmina Miejska	460.000,00	85	391.000,00	-	EFRR	-	-	6.2 / 6.4	6.4.1	-

		Koncertowej	obiektów pełniących funkcje zdrowotne, kulturalne i rekreacyjne	Ciechocinek / Miejskie Centrum Kultury w Ciechocinku										
--	--	-------------	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Miejskiej Ciechocinek.

Tabela 17. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Lp.	Typ przedsięwzięcia ⁶	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Źródło finansowania			
					Środki publiczne			Środki prywatne
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Jednostka strukturalna 1	1	T	Odnowa i rewitalizacja zabytkowego dworca kolejowego na terenie miasta Ciechocinka	8.000.000,00	-	-	Inne	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Miejskiej Ciechocinek.

⁶ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T – techniczny

Rozdział 12.

System zarządzania realizacją programu rewitalizacji

Złożoność procesu rewitalizacyjnego wymaga właściwego zarządzania w celu uzyskania zamierzonych efektów rewitalizacji oraz odpowiadających im kierunków działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.

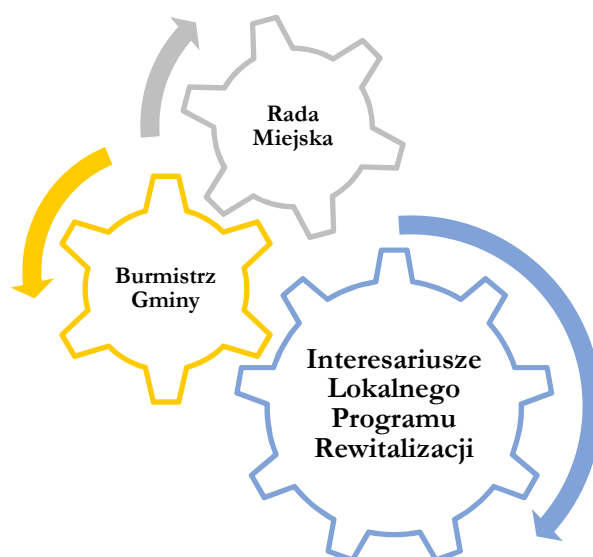
Wszelkie koszty związane z zarządzaniem programem będą pokrywane z budżetu gminy.

12.1. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji i ich zadania

Jednym z kluczowych czynników sukcesu programu rewitalizacji jest sprawna koordynacja działań i sprawny przepływ informacji pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w jego realizację. Istotą procesu rewitalizacji jest prowadzenie przez interesariuszy skoordynowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Charakterystyka interesariuszy i mechanizmy partycypacyjne opisane zostały w rozdziale 10.

Głównymi podmiotami zaangażowanymi w proces przygotowania i wdrożenia programu są: Burmistrz Gminy, Rada Miejska i Interesariusze rewitalizacji.

Schemat 7. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 18. Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i wdrażania programu rewitalizacji

Podmiot	Zadania
Burmistrz	<ul style="list-style-type: none"> - Koordynowanie całego procesu rewitalizacji - Prowadzenie analiz służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, sporządzeniu lub zmianie LPR, ocenie aktualności i stopnia jego realizacji - Prowadzenie konsultacji społecznych - Ogłaszanie informacji o podjęciu uchwały w sprawie uchwalenia LPR
Rada Miejska	<ul style="list-style-type: none"> - Zatwierdzenie i uchwalenie LPR - Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w LPR, służących realizacji zadań własnych gminy, do załącznika do uchwały w sprawie

	<p>wieloletniej prognozy finansowej gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uchwalanie zmian LPR - Podjęcie uchwały o uchyleniu LPR w całości lub w części w przypadku stwierdzenia osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych
--	--

Źródło: Opracowanie własne

12.2. Sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w programie rewitalizacji

Ponieważ koordynatorem całego procesu rewitalizacji gminy Ciechocinek będzie Urząd Miejski, który jako instytucja samorządowa posiada odpowiedni potencjał organizacyjny oraz doświadczenie niezbędne do realizacji tego zadania, Burmistrz Gminy Miejskiej Ciechocinek wyznaczy pracownika odpowiedzialnego za wsparcie wszystkich powyższych organów w realizacji ich zadań.

Tabela 19. Najważniejsze zadania podmiotu koordynującego działania w programie rewitalizacji

Podmiot	Zadania
Koordynator – pracownik Urzędu Miejskiego	<ul style="list-style-type: none"> - Współpraca ze wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w realizację programu, - Koordynowanie działań projektowych wymagających jednoczesnego zaangażowania jednostek i spółek gminy oraz strony społecznej, - Składanie wniosków i pozyskiwanie środków zewnętrznych na ich realizację, - Ocena projektów zgłoszonych do realizacji na obszarze objętym rewitalizacją pod kątem osiągnięcia celów programu, - Przygotowywanie projektów aktualizacji programu, w tym w szczególności wykazu projektów, - Promocja programu, - Organizacja i wdrażanie systemu monitorowania rzeczowego i finansowego dla programu, - Dokonywanie okresowych przeglądów realizacji projektów, - Sporządzanie raportów okresowych oraz raportu końcowego z realizacji programu, - Współpraca z innymi referatami Urzędu Miejskiego w zakresie realizacji programu.

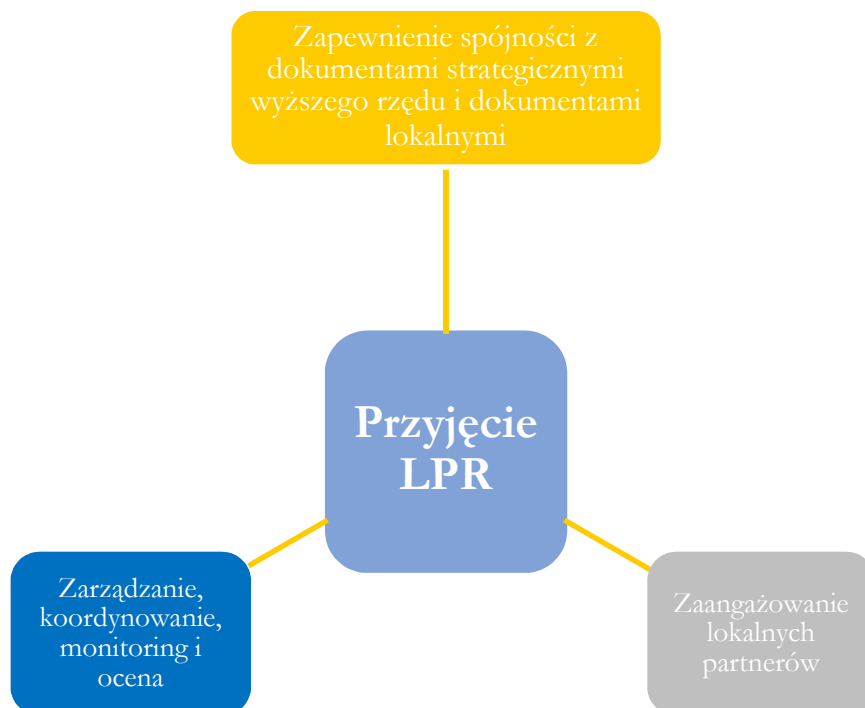
Źródło: Opracowanie własne

Wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji wymaga zaangażowania lokalnych partnerów z sektora: publicznego, społecznego i gospodarczego. Realizacja niniejszego programu wiąże się z udziałem podmiotu zarządzającego i koordynującego poszczególne działania (pracownika Urzędu Miejskiego) także w procesie monitoringu i oceny programu (przede wszystkim zapewnienie zgodności z harmonogramem realizacji programu rewitalizacji).

Głównym zadaniem wszystkich podmiotów zaangażowanych w proces rewitalizacji jest ukierunkowanie, kontrolowanie i ocena z punktu widzenia zapewnienia pełnej spójności z dokumentami strategicznymi. Jest to wyjątkowo istotne z uwagi na znaczenie realizacji programu dla sprawnej implementacji pozostałych instrumentów rozwoju gminy, a także np. dla możliwości pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych, itp.

System wdrażania programu rewitalizacji został przedstawiony na poniższym schemacie.

Schemat 8. System wdrażania programu rewitalizacji

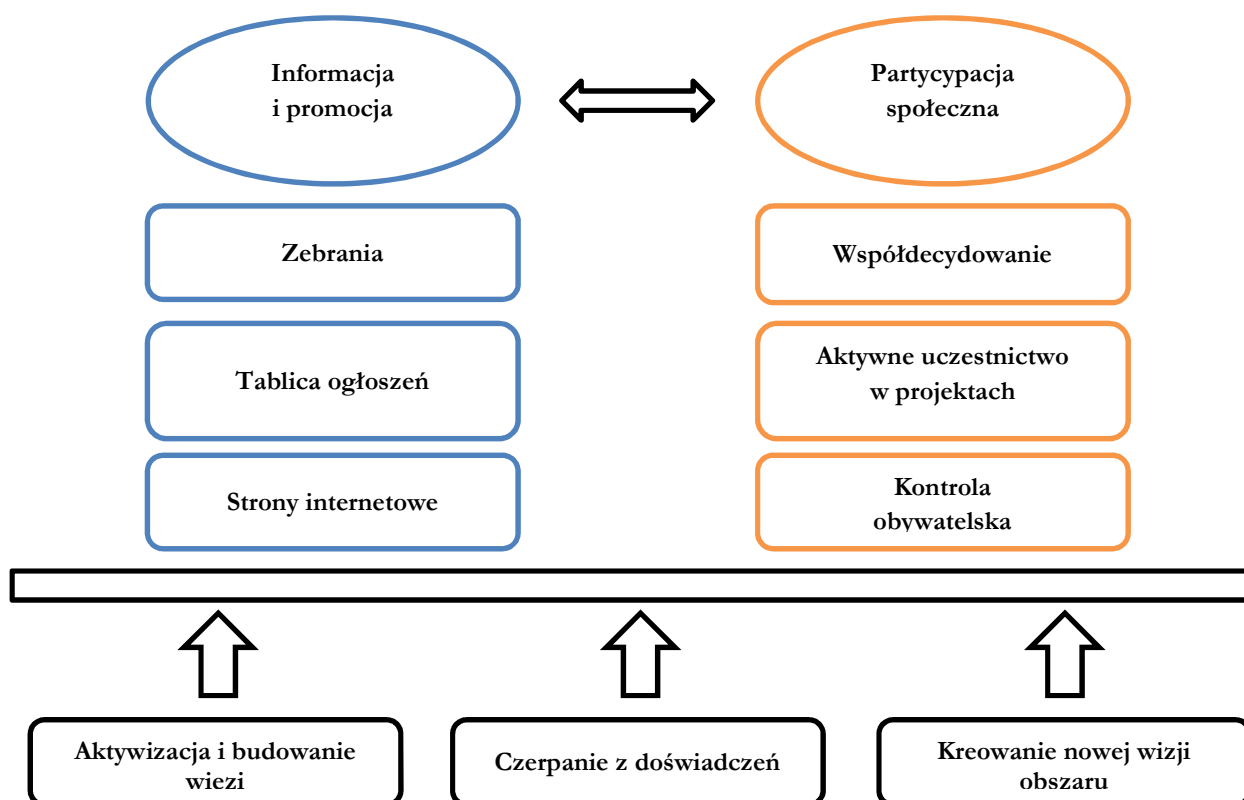

Źródło: Opracowanie własne

12.3. System informacji i promocji

Partycypacja społeczności lokalnej (szczegółowo opisana w rozdziale 10) na każdym etapie powstawania i realizacji programu rewitalizacji odgrywa niezmiernie istotną rolę, dostarczając najbardziej rzetelnych informacji na temat problemów, potrzeb oraz potencjałów danego obszaru, które nie są możliwe do uzyskania na podstawie jedynie analizy danych statystycznych. Zaangażowanie na każdym etapie interesariuszy zainteresowanych udziałem w programie (m.in. organizacji pożytku publicznego, stowarzyszeń, przedsiębiorców, spółdzielni, mieszkańców Gminy Miejskiej Ciechocinek) umożliwi im aktywny udział w planowaniu i wdrażaniu zmian społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych zgodnie z ich potrzebami i interesami. Dlatego też niezbędne jest umożliwienie wymiany informacji i dyskusji o kształcie, jaki powinna przybrać rewitalizacja za pomocą różnorodnych instrumentów promocyjnych i informacyjnych. Poniższy schemat przedstawia instrumenty systemu informacji i promocji w powiązaniu z mechanizmami włączenia mieszkańców i partnerów w proces rewitalizacji.

Schemat 9. System informacji i promocji a partycypacja społeczna

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z powyższego schematu działania informacyjne i promocyjne są nierozzerwalnie związane z mechanizmami włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji. Aby udział lokalnej społeczności w tworzeniu i wdrażaniu programu przyniósł spodziewane efekty, konieczne jest prowadzenie szeregu działań, skupiających się przede wszystkim na:

- Organizacji zebrań z mieszkańcami zwłaszcza obszarów rewitalizowanych oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi, które stanowią forum wymiany informacji i pomysłów na działania rewitalizacyjne,
- Publikowaniu ogłoszeń zamieszczanych na tablicach ogłoszeń,
- Wykorzystaniu możliwości kontaktu elektronicznego w postaci publikacji na stronach internetowych.

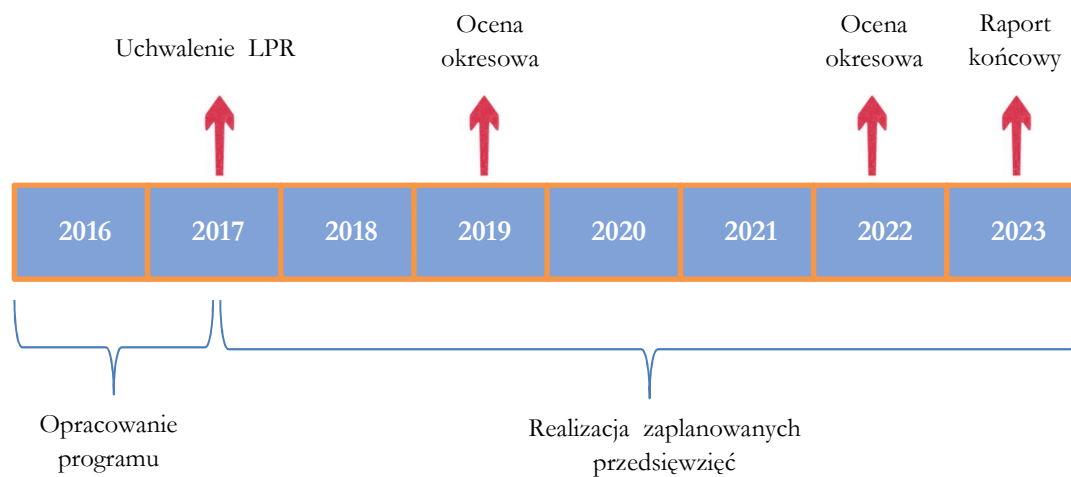
Dzięki tak zorganizowanej informacji i promocji społeczność lokalna zyska możliwość aktywnego udziału w tworzeniu wizji obszaru zdegradowanego po rewitalizacji, współdecydowania o kształcie zmian oraz kontroli społecznej nad procesem realizacji programu.

Wszelkie formy partycypacji społecznej, w połączeniu z formami informacji i promocji, mają na celu pobudzenie i aktywizację społeczności na rzecz rozwoju lokalnego z wykorzystaniem posiadanej wiedzy i doświadczenia wszystkich interesariuszy, tak aby wszelkie podejmowane działania prowadziły do urzeczywistnienia wizji obszaru po rewitalizacji.

12.4. Ramowy harmonogram realizacji programu

Ramowy harmonogram realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Ciechocinek na lata 2017-2023 obejmuje okres od 2016 r. kiedy zostały rozpoczęte prace nad programem do końca 2023 r., czyli do planowanego zakończenia realizacji projektów wynikających z programu.

Schemat 10. Ramowy harmonogram realizacji programu

Źródło: Opracowanie własne

Szczegółowe informacje na temat realizacji programu wynikają z rozdziału 11. *Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.*

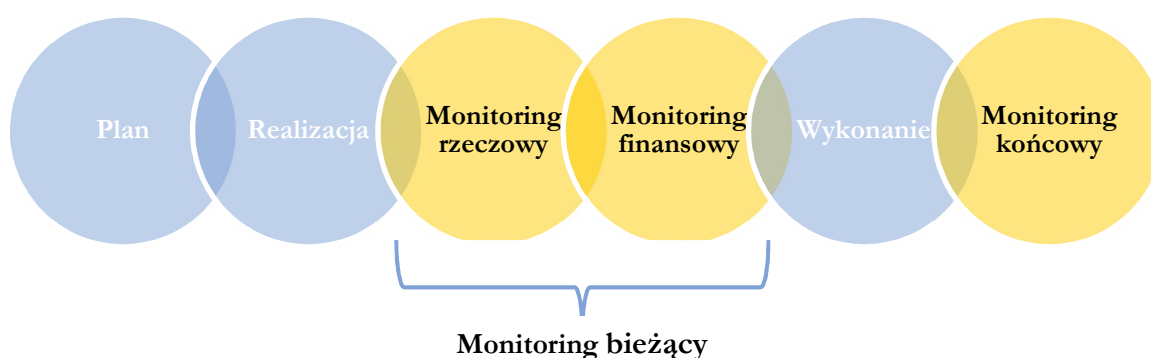
Rozdział 13.

System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian

13.1. System monitoringu i oceny skuteczności działań

Monitorowanie postępów realizacji oparte będzie na stałym pozyskiwaniu i analizowaniu danych dotyczących realizacji poszczególnych projektów. Bieżąca i systematyczna analiza danych ilościowych i jakościowych osiąganych w trakcie realizacji projektu i porównanie ich z zaplanowanymi w programie, pozwoli na wykrycie rozbieżności oraz umożliwi odpowiednio wczesną korektę możliwych do przewidzenia komplikacji. Zastosowane będą dwie formy monitoringu: monitorowanie postępu prac oraz monitorowanie środków finansowych projektu.

Schemat 11. Formy monitoringu

Źródło: Opracowanie własne

Monitoring rzeczowy obejmuje proces realizacji i polegać będzie przede wszystkim na bieżącej kontroli zakresu merytorycznego prowadzonych działań oraz harmonogramu wdrażania projektu na podstawie pomiarów osiągania założonych rezultatów oraz wskaźników realizacji i ich analizy, a także weryfikacji przedmiotowej zgodności z założeniami LPR.

Monitoring finansowy obejmuje zarządzanie środkami przyznanymi na realizację programu i jest podstawą oceny sprawności ich wydatkowania. Polegać będzie na bieżącej kontroli finansowych aspektów inwestycji: przepływów gotówkowych i poziomu wykorzystania funduszy w poszczególnych kategoriach budżetowych, weryfikacji kwalifikowalności kosztów oraz gromadzeniu informacji o źródłach finansowania programu i stopniu wykorzystania dotacji. Istotnym elementem będzie również kontrola wykonania wzajemnych rozliczeń i zobowiązań z podwykonawcami, ewentualnymi partnerami, uczestnikami projektu i pracownikami oraz weryfikacja finansowej zgodności z założeniami programu.

Monitoring końcowy zweryfikuje, czy wytyczone cele zostały zrealizowane.

Wszystkie projekty objęte programem rewitalizacji będą podlegały jednakowemu systemowi oceny. Odpowiedzialny za to będzie koordynator ds. rewitalizacji. Do jego obowiązków należeć będzie ocena wartości wskaźników produktu i rezultatu (m.in. na podstawie protokołów odbioru, list obecności) z perspektywy pojedynczej inwestycji, co z kolei umożliwi opisanie i porównanie efektów w sposób jednoznaczny i przejrzysty. Gromadzenie kart projektów inwestycji już zrealizowanych pozwoli ocenić ich skuteczność oraz zdefiniować zagrożenia i szanse inwestycji o zbliżonym charakterze. Stanowiąc to będzie punkt odniesienia w następnych latach procesu rewitalizacji i pozwoli nadać mu pożądany kierunek oraz uniknąć błędów dotychczas popełnionych. Okresowe badanie stopnia realizacji wskaźników będzie się odbywać co dwa lata.

13.2. System wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

Ze względu na cel i charakter Lokalny Program Rewitalizacji ma formułę otwartą, tzn. że w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawiania się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów – będzie on aktualizowany. Projekty odpowiadające na zidentyfikowane problemy będą systematycznie przygotowywane w całym okresie wdrożeniowym.

Sytuacje, w których konieczna może być zmiana programu to m.in.:

- Zmiana aktualnych warunków sytuacji społeczno-gospodarczej gminy,
- Nowo zidentyfikowane potrzeby i oczekiwania mieszkańców obszarów kryzysowych,
- Wzrost bądź spadek poziomu zaangażowania podmiotów lokalnych w planowane działania,
- Konieczność dostosowania działań do możliwości budżetu gminy oraz dostępności środków zewnętrznych.

W przypadku stwierdzenia, że LPR wymaga zmiany, Burmistrz występuje do Rady Miejskiej z wnioskiem o jego zmianę. Zmiana programu następuje w trybie, w jakim został on uchwalony.

Rozdział 14.

Wykaz niezbędnych zmian, ocen i opinii

14.1. Opinia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko⁷ projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Ciechocinek na lata 2017-2023 został przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy celem uzgodnienie konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu.

14.2. Opinia Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko⁸ projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Ciechocinek na lata 2017-2023 został przedłożony do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy celem uzgodnienie konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu.

---

⁷ Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zmianami

⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zmianami

Spis tabel

Tabela 1. Wykaz ulic wchodzących w skład poszczególnych jednostek strukturalnych miasta	22
Tabela 2. Ludność na terenie miasta Ciechocinek (wg stanu na dzień 31.12.2015 r.).....	23
Tabela 3. Bezrobocie na terenie miasta Ciechocinek (wg stanu na dzień 31.12.2015 r.).....	23
Tabela 4. Pomoc społeczna na terenie miasta Ciechocinek (wg stanu na dzień 31.12.2015 r.).....	24
Tabela 5. Liczba dzieci w wieku 3-5 lat na terenie miasta Ciechocinek (wg stanu na dzień 31.12.2015 r.) ..	24
Tabela 6. Matryca wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego.....	26
Tabela 7. Powierzchnia i ludność obszaru zdegradowanego na terenie miasta Ciechocinek.....	27
Tabela 8. Powierzchnia i ludność obszaru rewitalizacji na terenie miasta Ciechocinek.....	30
Tabela 9. Zestawienie klas strefy kujawsko-pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń.....	42
Tabela 10. Cel, kierunki działań i przedsięwzięcia	49
Tabela 11. Wskaźniki dla celów rewitalizacji.....	50
Tabela 12. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	53
Tabela 13. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	58
Tabela 14. Lista projektów zrealizowanych przez Gminę Ciechocinek	62
Tabela 15. Formy konsultacji społecznych wykorzystane na etapie diagnozowania.....	66
Tabela 16. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe.....	70
Tabela 17. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe	72
Tabela 18. Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i wdrażania programu rewitalizacji.....	74
Tabela 19. Najważniejsze zadania podmiotu koordynującego działania w programie rewitalizacji.....	75

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura ludności gminy Ciechocinek w latach 2005-2015	16
Wykres 2. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON wg klas wielkości w 2015 r. w Ciechocinku.....	17
Wykres 3. Struktura wiekowa mieszkańców poszczególnych jednostek strukturalnych w mieście w 2015 r.	34
Wykres 4. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w mieście w 2015 r.	34
Wykres 5. Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych edukacją przedszkolną w 2015 r.	35

Spis schematów

Schemat 1. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	8
Schemat 2. Proces rewitalizacji w mieście Ciechocinek	46
Schemat 3. Przykłady zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	60
Schemat 4. Stopień zaangażowania interesariuszy w partycypację społeczną.....	65
Schemat 5. Interesariusze rewitalizacji.....	65
Schemat 6. Formy konsultacji społecznych.....	66
Schemat 7. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji.....	74
Schemat 8. System wdrażania programu rewitalizacji.....	76
Schemat 9. System informacji i promocji a partycypacja społeczna	77
Schemat 10. Ramowy harmonogram realizacji programu	78
Schemat 11. Formy monitoringu	80

Spis map

Mapa 1. Podział miasta na jednostki strukturalne.....	21
Mapa 2. Mapa obszaru zdegradowanego w mieście Ciechocinek	28
Mapa 3. Mapa obszaru rewitalizacji w mieście Ciechocinek.....	31
Mapa 4. Obszar rewitalizacji – jednostka strukturalna 1.....	33

Spis zdjęć

Zdjęcia 1. Teatr Letni.....	37
Zdjęcia 2. Muszla koncertowa.....	39
Zdjęcia 3. Pijalnia wód mineralnych.....	40
Zdjęcie 4. Dworzec kolejowy w Ciechocinku.....	43
Zdjęcie 5. Informacje o konsultacjach społecznych diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	68